

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti muutoksia kaivoslakiin, joiden tavoitteena on kaivosten ympäristönsuojelun parantaminen. Kaivoslain uudistamisen lähtökohtana on ympäristönsuojelun tason parantaminen, kaivosten toimintaedellytysten varmistaminen sekä paikallisen hyväksyttävyyden ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen.

Ympäristönsuojelun tason parantamiseksi esityksessä ehdotetaan muutosta viranomaisten neuvontavelvollisuuteen liittyvää sääntelyyn, ilmoitusmenettelyn lisäämistä kiinteistön omistajan suostumuksella toteuttavaan malminetsintään, joka mahdollistaisi tehokkaamman ennakkovalvonnan sellaisen malminetsinnän osalta, jolle ei ole haettu malminetsintälupaa. Esityksessä ehdotetaan muutoksia vakuussääntelyyn sekä lupamenettelysäännöksiin, joiden tarkoituksena olisi huomioida maisemalliset ja ympäristölliset kysymykset entistä vahvemmin kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa. Esityksessä ehdotetaan muutosta kaivoslain mukaista toimintaa ja soveltamista ohjaaviin yleisiin periaatteisiin tavoitteena varmistaa, että kaivostoiminnan kaikissa vaiheissa toiminnanharjoittaja hyödyntäisi kaikki alueella tavatut kaivosmineraalit, jotka ovat toiminnanharjoittajalle teknistaloudellisesti hyödynnettävissä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutoksia luvan siirtoa koskevaan sääntelyyn sekä kaivostoiminnan lopettamista koskevaan sääntelyyn siten, että kaivoksen vaiheittainen sulkeminen tulisi huomioiduksi kaivostoiminnan aikana entistä paremmin ja kaivoksen sulkemista koskevat toimenpiteet toteutettaisiin turvallisesti.

Paikallisen hyväksyttävyyden ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi esityksessä ehdotetaan muutoksia lupamenettelysäännöksiin, joiden tarkoituksena olisi huomioida muut elinkeinot entistä vahvemmin kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa. Esityksessä ehdotetaan kunnan hyväksymän kaavan säätämistä kaivosluvan myöntämisen edellytykseksi. Lisäksi esityksessä ehdotetaan paliskuntien aseman yhdenmukaistamista ja saamelaisten oikeuksien turvaamista varausalueiden sijoituessa saamelaisten kotiseutualueelle tai kolttalaueelle. Esityksessä ehdotetaan muutoksia etsintätyötä koskevaan sääntelyyn, varaussääntelyyn ja malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeviin edellytyksiin, joiden tarkoituksena olisi erityisesti parantaa kiinteistöjen omistajien asemaa.

Lain toiminnallisuuden parantamiseksi esityksessä ehdotetaan muutoksia lain tavoitesäännökseen, kaivospanttijärjestelmän julkisuutta koskevaan sääntelyyn sekä hallintopakko-sääntelyyn.

Lakia alemman asteisen sääntelyn tarkistamiseen ja muihin uudistuksen toteuttamiseen tarvittavien toimenpiteiden vuoksi laki ehdotetaan tulemaan voimaan noin puolen vuoden kuluttua sen vahvistamisesta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet	4
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	4
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	4
4.1.1 Lain tarkoituksen täsmentäminen	4
4.1.2 Etsintäyötä koskevan sääntelyn täsmentäminen	4
4.1.3 Kiinteistön omistajan suostumuksella toteutettavan malminetsinnän valvonta	4
4.1.4 Varauspäätöksen voimassaolo	5
4.1.5 Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytysten tarkistaminen.....	5
4.1.6 Malminetsintäluvan voimassaolon jatkaminen poikkeustilanteessa	6
4.1.7 Vakuussääntelyn kehittäminen.....	6
4.1.8 Paliskuntien yhdenmukainen asema	8
4.1.9 Saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana.....	8
4.1.10 Kaavoitus kaivostoiminnan edellytyksenä	8
4.1.11 Hakijalle asetettavat vähimmäisvaatimukset ja muutokset luvan siirtoa koskevaan sääntelyyn.....	8
4.1.12 Teknistaloudellisesti hyödyntämiskelpoisten kaivosmineraalien luvittaminen	9
4.1.13 Panttioikeuksia koskevien tietojen julkisuus.....	9
4.1.14 Kaivosrekisteri	10
4.1.15 Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen.....	10
4.1.16 Muiden elinkeinojen huomioiminen lupaharkinnassa.....	10
4.1.17 Ympäristövaikutusten huomioiminen	11
4.1.18 Kaivostoiminnan lopettamista koskevat säännökset	12
4.1.19 Vaiheittainen sulkeminen.....	12
4.1.20 Viranomaisten neuvontavelvollisuuteen liittyvä sääntely	12
4.1.21 Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta	13
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	13
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	13
5.1 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	13
6 Lausuntopalaute	13
7 Arviointineuvoston lausunto.....	13
8 Säännöskohtaiset perustelut.....	13
9 Lakia alemman asteinen sääntely	37
10 Voimaantulo	37
11 Toimeenpano ja seuranta	38
12 Suhde muihin esityksiin.....	38
13 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	38
LAKIEHDOTUS	39
kaivoslain muuttamisesta	39
LIITE	40

RINNAKKAISTEKSTI.....	40
kaivoslain muuttamisesta	40

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

1.2 Valmistelu

2 Nykytila ja sen arviointi

3 Tavoitteet

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Lain tarkoituksen täsmentäminen

Kaivoslain tavoitesäännöstä ehdotetaan uudelleenmuotoiltavaksi siten, että lain tarkoitus kävisi siitä nykyistä paremmin ilmi.

Lisäksi tavoitesäännöstä ehdotetaan ajantasaistettavaksi siten, että lain tarkoituksen toteuttamiseksi tulisi ottaa erityisesti huomioon kaivostoiminnan harjoittamisen edellytysten, kiinteistöjen omistajien ja yksityisten haitankärsijöiden oikeusaseman ja toiminnan vaikutukset ympäristöön ja maankäyttöön lisäksi luonnon monimuotoisuus sekä luonnonvarojen säästävän käytön asemesta niiden kestävä käyttö.

4.1.2 Etsintätyötä koskevan sääntelyn täsmentäminen

Kaivoslain nojalla jokaisella on toisenkin alueella oikeus tehdä kaivosmineraalien löytämiseksi tehdä geologisia mittauksia ja havaintoja sekä ottaa vähäisiä näytteitä, jos toimenpiteistä ei aiheudu vahinkoa eikä vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä. Etsintätyölle on kaivoslaissa asetettu kuitenkin tiettyjä alueellisia rajoituksia kuten hautausmaat ja asumiseen tarkoitettujen rakennukset ja niiden pihapiirit.

Kaivoslain uudistamista koskevan valmistelun yhteydessä on havaittu, että säännöksessä viitattu puutarhatalouden käytössä oleva alue on vaikeasti määriteltävissä. Esityksessä ehdotetaan, että epäselvänä koettua lainkohtaa selvennetään.

4.1.3 Kiinteistön omistajan suostumuksella toteutettavan malminetsinnän valvonta

Esityksessä ehdotetaan, että maanomistajan suostumuksella tehtävästä malminetsinnästä olisi aina ennen malminetsinnän aloittamista ilmoitettava kirjallisesti kaivosviranomaiselle.

Ilmoitus vahvistaisi kaivosviranomaisen mahdollisuuksia toteuttaa ennakkovalvontaa kiinteistön omistajan suostumuksella toteutettavan malminetsinnän osalta ja antaisi kaivosviranomaiselle nykyistä paremmat mahdollisuudet arvioida sitä, tulisiko malminetsinnästä vastaavan haakea malminetsinnän toteuttamista varten kaivoslain 9 §:n mukaisesti malminetsintälupaa.

4.1.4 Varauspäätöksen voimassaolo

Esityksessä ehdotetaan useita varaussääntelyyn kohdistuvia muutoksia, joiden tavoitteena on hillitä varausalueiden keskimääräisen koon kasvua, lyhentää varauspäätösten keskimääräistä voimassaoloaikaa sekä parantaa muun muassa maanomistajien asemaa esityksessä ehdotetun varausalueen koskevan estesääntelyn tarkistamisen kautta sekä sääntelemällä tarkemmin varauspäätöksen sisällöstä.

Varausalueen koskevan estesääntelyn osalta esityksessä ehdotetaan, että varausalue ei saisi sijaita kaivoslain 7 §:n 2 momentissa tai 9 §:n 4 momentissa tarkoitetuilla alueilla.

Esityksessä ehdotetaan varauspäätöksen voimassaoloajan lyhentämistä kahdestakymmenestä neljästä kuukaudesta kahteentoista kuukauteen. Erityisistä syistä varauspäätös voisi olla voimassa kaksikymmentäneljä kuukautta.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslakiin uusi varauspäätöksen sisältöä täsmentävä pykälä, joka edellyttäisi kaivosviranomaista osaltaan varmistamaan, että edellä viitattu lain 7 §:n 2 momentissa ja 9 §:n 4 momentissa tarkoitettujen alueiden rajat vahvistetun varausalueen ulkopuolelle. Varauspäätöksessä olisi selostettava varauksen tarkoitus ja vaikutukset ja perusteltava päätös mukaan lukien varaukselle myönnetty voimassaoloaika.

4.1.5 Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytysten tarkistaminen

Tutkimussuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutus

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksiin ehdotetaan muutoksia, joiden tavoitteena on parantaa alueen maanomistajien asemaa turvaten kuitenkin malminetsintäluvan edellytykset tulevaisuudessa ja varmistaa siten kaivosten toimintaedellytykset.

Voimassa oleva malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeva sääntely edellyttää muun ohella sitä, että malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytykseksi se, että luvan haltija on toteuttanut, olennaisilta osin, lupaan perustuvassa lupahakemuksessa selostetun tutkimussuunnitelman mukaiset tutkimustoimenpiteet.

Kiinteistön omistajan suostumus

Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksiä koskevaa säännöstä siten, että malminetsintäalueen maanomistajien suostumus olisi edellytys malminetsintäluvan voimassaolon jatkamiseksi silloin, kun malminetsintälupa on ollut voimassa vähintään kymmenen vuotta.

Esityksessä tarkoitettu malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeva edellytys täyttyisi, kun suostumuksen olisivat antaneet ne alueen hallinnasta vastaavat viranomaiset tai laitokset tai kiinteistöjen omistajat, jotka omistavat vähintään yhden kolmasosan malminetsintäalueen kokonaispinta-alan käsittävistä kiinteistöistä.

Esityksen mukaan valtioneuvosto voisi hakemuksesta jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa, mikäli riittävänä pidettävää suostumusta luvan voimassaolon jatkamiseksi ei olisi mahdollista saada ja mikäli toiminnanharjoittaja osoittaisi hankkeen olevan yleisen tarpeen vaatima ja täyttävän muuten malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytykset.

Toimintaan soveltuvan lainsäädännön noudattaminen

Kaivoslain mukaista toimintaa säännellään kaivoslain ohella myös muiden lakien kuten ympäristönsuojelulain ja luonnonsuojelulain nojalla. Malminetsintäluvan jatkamista koskevassa harkinnassa ei kuitenkaan oteta huomioon muun toimintaan sovellettavan lainsäädännön noudattamista. Esityksessä ehdotetaan, että kaivoslain mukaisessa jakautuneen lainsäädännön järjestelmässä luvan voimassaolon jatkamista koskevassa harkinnassa huomioidaan myös muun toimintaan sovellettavan lainsäädännön noudattaminen.

Vastaavaa muutosta ehdotetaan myös malminetsintäluvan myöntämisen esteistä koskevaan kaivoslain 46 §:ään, kaivosluvan myöntämisen esteitä koskevaan kaivoslain 48 §:ään, kaivosluvan voimassaolon jatkamista koskevaan kaivoslain 63:ään, kullanhuhdontaluvan voimassaolon jatkamista koskevaan 65 §:ään sekä luvan siirtoa koskevaan 73 §:ään.

4.1.6 Malminetsintäluvan voimassaolon jatkaminen poikkeustilanteessa

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi malminetsintäluvan voimassaoloa koskevaan pykälään säännös, jonka mukaan kaivosviranomaisen voisi toiminnanharjoittajan hakemuksesta jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa, mikäli malminetsintä on luvan voimassa ollessa täytynyt ylivoimaisen esteen takia tai muista toiminnanharjoittajasta johtumattomista erityisistä syistä keskeyttää.

4.1.7 Vakuussäätelyn kehittäminen

Esityksessä ehdotetaan kaivoslain mukaisen vakuussäätelyn kehittämistä siten, että kaivoslain mukainen vakuusjärjestelmä yhdessä ympäristönsuojelulain mukaisen vakuusjärjestelmän kanssa muodostaisi mahdollisimman yhtenäisen kokonaisuuden.

Esityksessä ehdotetaan täsmennyksiä niin kaivostoimintaa koskevan vakuuden kattavuuteen kuin lupapäätösten sisältöön, joilla varmistettaisiin määrätyn vakuuden riittävyys ja parannettaisiin lupapäätöksissä annettujen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä sekä vakuutta koskevien lupamääräysten ja niiden perusteiden ymmärrettävyyttä.

Lupapäätöksen sisältö

Kullanhuhdonta-, malminetsintä- ja kaivosluvista annettavia lupamääräyksiä koskevien säännösten mukaan luvista on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset muun muassa jälkitoimenpiteistä ja lopettamiseen liittyvästä vakuudesta. Säännökset itsessään voidaan katsoa jo sellaisenaan mahdollistavan riittävän selkeiden ja kattavien lupamääräysten antamisen, jolloin annettavista lupamääräyksistä on asianmukaisempaa säätää tarkemmin kaivoslain nojalla annetussa kaivostoimintaa koskevassa asetuksessa. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi edellä viitattuihin pykäliin asetuksenantovaltuutus lupapäätöksen sisällön täsmentämistä varten.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 56 §:ään uusi 3 momentti, joka edellyttäisi liitekartan liittämistä kaivoslupaa koskevaan päätökseen. Liitekartta helpottaisi kaivosvakuuden kattavuuden arvioinnissa niin viranomaisia, toiminnanharjoittajia kuin muita asianosaisia. Momentti sisältäisi asetuksenantovaltuutuksen, joka mahdollistaisi tarkempien liitekarttaa koskevien säännösten antamisen valtioneuvoston asetuksella.

Vakuuden asettamista koskevat poikkeukset

Kaivoslain 107 §:ssä säädetään vakuudesta malminetsintää ja kullanhuuhtontaa varten. Pykälän mukaan malminetsintäluvan haltijan ja kullanhuuhtojan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen. Ottaen huomioon, että vakuudesta voidaan suorittaa ne kustannukset, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tai asianomaisessa luvassa määrättyjen velvoitteiden suorittamiseksi ja vakuuden käyttämisestä koskevat tilanteet voidaan katsoa pääsääntöisesti liittyvän toiminnanharjoittajan maksukyvyttömyyteen tai tilanteeseen, jossa toiminnanharjoittajaa ei tavata, on vakuuden tarpeellisuutta koskevan harkinta epäjohdonmukainen vakavaraisuusedellytyksen osalta. Edellä esitetyin perustein esityksessä ehdotetaan poistettavaksi kyseinen poikkeus vakuuden asettamista koskevaan pääsääntöön.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi momentti, jonka mukaan kaivosviranomaisen voi malminetsintäluvassa päättää, että vakuutta ei tarvitse asettaa, mikäli malminetsintäluvan haltija on 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu valtion laitos.

Kaivosvakuuden kattavuus

Kaivoslain 108 §:ssä säädetään vakuudesta kaivostoiminnan lopettamista varten. Säännöksen mukaan kaivosluvun haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Esityksessä ehdotetaan kaivoslain 108 §:n muuttamista siten, että pykälä ilmaisisi ne toimenpiteet, jotka kaivostoiminnan vakuus tulisi kattaa. Ehdotettu muutos ei vaikuttaisi vakuuden kattavuuteen pois lukiin ehdotettu poikkeusolojen turvallisuustoimenpiteitä varten asetettava vakuus. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi asetuksenantovaltuutus, jolla vakuuden kattamista toimenpiteistä olisi mahdollista säätää tarkemmin.

Kaivoslain 143 §:ssä säädetään kaivosalueen kunnostamisesta. Säännös edellyttää, että kaivostoiminnan harjoittaja, viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä, saattaa kaivosalueen ja kaivoksen apualueen yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehtii niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suorittaa kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätty toimenpiteet. Säännös liittyy läheisesti kaivostoimintaa varten asetettavaan vakuuden määrään sillä, kaivoslain 108 §:n nojalla kaivosluvun haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Kaivoslain 143 §:n mukaiset velvoitteet lukeutuvat 108 §:n tarkoittamiin kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi 143 §:ään asetuksenantovaltuutus, jotta tarkemmista kaivosalueen kunnostamistoimenpiteistä olisi mahdollista säätää asetuksella.

Kaivosvakuuden tarkistaminen

Kaivoslain 109 §:ssä säädetään vakuuden asettamista koskevasta menettelystä. Voimassa oleva sääntely mahdollistaa luvan muuttamisen tiettyjen edellytysten täytyessä. Voimassa oleva sääntely ei kuitenkaan mahdollista sitä, että lupaviranomainen omasta aloitteesta tarkistaisi asetetun vakuuden suuruutta, mikäli luvan mukaisessa toiminnassa tapahtuu vakuuden tarkistamista edellyttävä muutos. Kaivoslain 109 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka edellyttäisi kaivosviranomaisen tarkistamaan omasta aloitteesta vakuuden suuruuden, jos toiminnan laatu ja laajuus ovat luvan myöntämisen jälkeen muuttuneet siten, että vakuuden lajia

tai suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa. Samalla kaivosviranomaisen olisi määrättävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa.

4.1.8 Paliskuntien yhdenmukainen asema

Kaivoslain säännökset poronhoidon huomioon ottamisesta ja paliskuntien erimuotoisesta osallisuudesta kaivoslain mukaisissa lupamenettelyissä koskevat nykyisin vain poronhoitolain mukaisen poronhoitoalueen pohjoisosaa eli poronhoitolain 2 §:n 2 momentin mukaista erityistä poronhoitoaluetta.

Esityksessä ehdotetaan poronhoidon huomioonottamista ja paliskuntien osallisuutta koskevien säännösten soveltamisala laajentamista paliskuntien yhdenmukaisen aseman saavuttamiseksi koskemaan koko poronhoitoaluetta, ei vain erityistä poronhoitoaluetta.

Paliskuntien yhdenmukaisen aseman saavuttaminen edellyttäisi muutosta voimassa olevan kaivoslain 12 §:ään, jossa säädetään malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista koskevasta ilmoitusmenettelystä, kaivoslain 15 §:ään, jossa säädetään malminetsintäalueen jälkitoimenpiteistä, kaivoslain 27 §:ään, jossa säädetään kullanhuuhdonta-alueen maastotöitä koskevasta ilmoitusmenettelystä, kaivoslain 30 §:ään, jossa säädetään kullanhuuhdonta-alueen lopputarkastuksesta, kaivoslain 58 §:ään, jossa säädetään lupapäätöksestä tiedottamisesta ja kaivoslain 146 §:ään, jossa säädetään kaivostoiminnan lopputarkastuksesta.

4.1.9 Saamelaisien oikeudet alkuperäiskansana

Saamelaisilla alkuperäiskansana on Suomen perustuslain 17 §:n 3 momentin nojalla oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan, joka edellyttää muun muassa sitä, että saamelaisille on turvattava tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa saamelaisten elinympäristöä koskevaan päätöksentekoon. Oikeus kehittää kieltään ja kulttuuriaan on katsottava niin perustavanlaatuiseksi oikeudeksi, että niin saamelaiskäräjillä kuin kolttien kyläkokouksella on oltava valitusoikeus varauspäätöksiä koskevissa asioissa. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi 165 §:ään uusi 4 momentti, jonka mukaan varauspäätökseen saisi hakea muutosta saamelaiskäräjät, kun varausalue sijoittuu saamelaisten kotiseutualueelle ja kolttien kyläkokous, kun varausalue sijoittuu koltta-alueelle.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että varauspäätöksestä tiedottamista koskevaa säännöstä tarkistetaan siten, että jäljennös varauspäätöksestä olisi toimitettava saamelaiskäräjille, jos varausalue sijoittuu saamelaisten kotiseutualueelle ja kolttien kyläkokoukselle, jos varausalue sijoittuu koltta-alueelle. Lisäksi jäljennös päätöksestä olisi toimitettava aina asianomaiselle paliskunnalle.

4.1.10 Kaavoitus kaivostoiminnan edellytyksenä

Esityksessä ehdotetaan, että kaivostoiminnan tulisi perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan tai asemakaavaan siirtymäsäännöksissä olevia poikkeuksia lukuun ottamatta.

4.1.11 Hakijalle asetettavat vähimmäisvaatimukset ja muutokset luvan siirtoa koskevaan sääntelyyn

Työ- ja elinkeinoministeriön sekä ympäristöministeriön teettämän kaivoslainsäädännön toimituutta tarkastelleen selvityksen mukaan siirron saajalta edellyttävistä vaatimuksista tulisi säätää nykyistä tarkemmin, joilla varmistetaan siirron saajien edellytykset toteuttaa lupaan perustuvaa

toimintaa. Lisäksi luvan siirtoa koskevassa menettelyssä tulisi varmistua, ettei siirron taustalla ole keinotekoinen järjestely luvan haltijan velvoitteiden siirtämiseksi toiselle.

Voimassa oleva luvan siirtoa koskeva sääntely perustuu toiminnanharjoittajien yhdenvertaiseen kohteluun eikä siirron saajalle siten ole mahdollista asettaa vaatimuksia, jotka poikkeaisivat niistä, joita kaivoslailla asetetaan luvan hakijalle tai haltijalle. Tähän perusasetelmaan ei esitetä muutosta, sillä muunlainen sääntely olisi omiaan vaarantamaan toiminnanharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun ja mahdollisuuden siirtää tehokkaasti lupa toiselle, jota lähtökohtaisesti ei ole pidettävä epäsuotuisana tai -toivottavana toimenpiteenä.

Sen sijaan, että kaivoslaissa asetettaisiin siirron saajalle korkeampia vaatimuksia luvan haltijaan nähden, esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 47 §:ään uusi momentti, jonka mukaan kaivosluvan myöntämisen edellytyksenä olisi se, että hakijalla tulisi olla käytettävissä haettuun lupaan perustuvaa toimintaan nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset. Tämä luvan myöntämisen edellytys soveltuisi myös siirron saajaan kaivoslain 73 §:n 1 momentin nojalla.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutosta luvan siirtoa koskevan hakemukseen. Esityksen mukaan siirron saajasta annettavan selvityksen lisäksi luvan siirtoa koskevassa hakemuksessa tulisi antaa luotettava selvitys siirron saajan suunnitelmasta toteuttaa lupaan perustuvaa toimintaa sekä selvitys siirron tarkoituksesta. Ehdotetun muutoksen tarkoituksena olisi antaa kaivosviranomaiselle mahdollisuus varmistua siitä, että siirron taustalla ei ole keinotekoinen oikeuksien ja velvollisuuksien siirto kolmannelle.

Siirtosääntelyn toiminnallisuuden varmistamiseksi esityksessä ehdotetaan muuttavaksi kaivoslain 73 §:n 3 momenttia, jossa viitataan siirron hylkäämisperusteiksi kaivoslain 46 §:n 1 momentin 8 kohdassa mainitut perusteet sekä 48 §:n 1 momentissa mainitut perusteet. Ehdotuksen mukaan momentissa oleva viittaus poistetaan ja siirron hylkäämistä koskevat perusteet kirjoitetaan pykäläviittauksen sijaan edellä viitattuun momenttiin.

Esityksessä ehdotetaan, että luvan siirtoa koskeva ilmoitusvelvollisuus siirretään siirron saajalta kaivosviranomaiselle ja kaivosaluelunastusluvan siirrosta olisi tiedotettava luvan haltijan ja siirron saajan lisäksi kaivosaluelunastusluvan kohteena olevien kiinteistöjen omistajia.

4.1.12 Teknistaloudellisesti hyödyntämiskelpoisten kaivosmineraalien luvittaminen

Esityksessä ehdotetaan, että kaivoslain 6 §:ään lisätään nimenomainen säännös varmistamaan, että kaikissa kaivostoiminnan vaiheissa hyödynnetään kaikki alueen tavatut kaivosmineraalit, jotka ovat teknistaloudellisesti hyödynnettävissä ja järjestetään myös muiden kaivosmineraalien hallinta asianmukaisesti.

Ehdotettu lisäys täydentäisi voimassa olevan kaivoslain 18 §:n 1 momentin 3 kohtaa ja kaivoslain 52 §:n 3 momentin 2 kohtaa.

4.1.13 Panttioikeuksia koskevien tietojen julkisuus

Panttioikeutta koskevan tiedon julkisuus on olennainen osa panttioikeuden julkivarmistusta.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslakiin nimenomainen säännös, jonka nojalla panttioikeuksia koskevat tiedot olisivat julkisia.

4.1.14 Kaivosrekisteri

Esityksessä ehdotetaan kaivoslakiin lisättäväksi nimenomaista säännöstä kaivosviranomaisen pitämästä kaivosrekisteristä ja rekisteriin kirjattavista tiedoista sekä oikeudesta saada kaivosrekisteristä otteita.

4.1.15 Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Kaivoslaki mahdollistaa hallintopakon käyttämisen malminetsinnässä, kaivostoiminnassa tai kullanhuuhdonnassa ilmenneen rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi ja laillisen olotilan palauttamiseksi.

Säätelyn toimivuus edellyttää, että kaivosviranomainen valvoo, että kehotusta ja hallintopakosiassa annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

Pykälän muotoilua ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksen mukaan kaivosviranomaisella on harkinnan asemesta velvollisuus rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseen. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka nojalla kaivosviranomaisen tulisi valvoa, että annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

4.1.16 Muiden elinkeinojen huomioiminen lupaharkinnassa

Kaivoslainsäädännön toimivuutta tarkastelleessa selvityksessä havaittiin, että kaivostoiminnan ja muiden elinkeinojen välistä vaikutuserusteista punnintaa ei tapahdu kaivoslupamenettelyssä ehdottoman esteen ulkopuolella ja esimerkiksi muulle elinkeinoille aiheutuva haitta jää kaivoslain mukaisessa päätöksenteossa käytännössä verrattain vähän sijaa, siitäkkin huolimatta, että kaivoslain mukainen sääntely esimerkiksi lupamääräysten osalta antaa jo nykyisellään kaiken laatuisten haittavaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisuuden asettaa toiminnanharjoittajaa velvoittavia lupamääräyksiä.

Säätelyn selventämiseksi esityksessä ehdotetaan eräitä muutoksia kaivos- kuin malminetsintälupien myöntämisen esteitä koskevaan sääntelyyn ja lupamääräyksiä koskevaan sääntelyyn, joiden tarkoituksena on varmistaa muun muassa muiden elinkeinojen huomioiminen nykyistä paremmin kaivoslain mukaisissa lupamenettelyissä esimerkiksi luvissa annettavien lupamääräysten kautta, jotka velvoittaisivat luvanhaltijan toteuttamaan toimenpiteitä, joilla estetään tai vähennetään lupien mukaisen toiminnan haitallisia vaikutuksia muihin elinkeinoihin nähden.

Voimassa olevan kaivoslain 48 §:n 2 momentissa säädetään kaivoslupan myöntämisen esteistä. Säännöksen mukaan kaivoslupaa ei saa myöntää muun muassa tilanteessa, jossa kaivostoiminta heikentää merkittävästi paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja eikä mainittua vaaraa tai vaikutuksia voida lupamääräyksiin poistaa. Voimassa oleva sanamuoto edellyttää, että paikkakunnan asutus- ja elinkeino-olojen samanaikaista merkittävää heikentymistä. Esityksessä ehdotetaan edellä mainittua kohtaa muutettavaksi siten, että edellä mainittuja kielteisiä vaikutuksia olisi mahdollista tarkastella itsenäisinä vaikutuksina sen sijaan, että kaivoslupan myöntämisen epäminen edellyttäisi edellä mainittujen kielteisten vaikutusten samanaikaista käsillä oloa.

Esityksessä ehdotetaan, että malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteitä koskevaan kaivoslain 46 §:ään lisätään uusi luvan myöntämisen este. Ehdotuksen mukaan malminetsintälupaa ja kullanhuuhdontalupaa ei saisi myöntää alueelle, jossa luvan mukainen toiminta aiheuttaa olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle.

Edellä mainittujen lupien myöntämistä koskevien esteiden tarkistamisen lisäksi esityksessä ehdotetaan, että malminetsintäluvassa olisi annettava tarpeelliset määräykset toimenpiteistä, joilla varmistutaan, muun muassa siitä, ettei malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä aiheudu olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle tai merkittävää maisemallista haittaa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että kaivosluvassa annettavia lupamääräyksiä koskevaa säännöstä muutetaan siten, että kaivosluvassa olisi annettava tarpeelliset lupamääräykset puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana, joilla voidaan katsoa eräissä tilanteissa parantavan kaivoksen lähialueelle sijoittuvan muun elinkeinon asemaa. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että kaivosluvassa olisi annettava tarpeelliset lupamääräykset toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävä heikentyminen.

4.1.17 Ympäristövaikutusten huomioiminen

Kaivoslainsäädännön toimivuutta tarkastelleen selvityksen mukaan esimerkiksi maisemallisille vaikutuksille jää kaivoslain mukaisessa päätöksenteossa käytännössä verrattain vähän sijaa, siitäkin huolimatta, että kaivoslain mukainen sääntely esimerkiksi lupamääräysten osalta antaa jo nykyisellään kaiken laatuisten haittavaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisuuden asettaa toiminnanharjoittajaa velvoittavia lupamääräyksiä.

Selvityksen mukaan melu, haju, tärinä ja pöly ovat ympäristönsuojelulain piiriin kuuluvina pilaantumiskysymyksinä ympäristöluvan yhteydessä järjestettäviä. Kaivoslainsäädännön toimivuutta koskevassa selvityksessä havaittiin, että kaivoslupaa koskevassa lupaharkinnassa olisi mahdollista tarkastella muun muassa erilaisia suojavyöhykkeitä koskevia kysymyksiä nykyistä yksityiskohtaisemmalla tasolla, jolloin kaivosluvassa annettavilla määräyksillä olisi mahdollista vähentää kaivostoiminnasta aiheutuvia haittoja tai poistaa tai lieventää erilaisia immisio- ja naapurushaittoja.

Sääntelyn selventämiseksi esityksessä ehdotetaan eräitä muutoksia niin kaivos- kuin malminetsintäluvassa annettavia lupamääräyksiä koskevaan sääntelyyn.

Esityksessä ehdotetaan, että kaivosluvassa olisi annettava tarpeelliset lupamääräykset puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana sekä toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutuminen. Kaivoslain tarkoitamiin ympäristövaikutuksiin lukeutuu voimassa olevan kaivoslain 5 §:n mukaisesti vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että malminetsintäluvassa olisi annettava tarpeelliset määräykset toimenpiteistä, joilla varmistutaan, ettei malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa.

Selvityksessä arvioitiin, että kaivosluvan haltijan velvollisuuksia koskevaa kaivoslain 18 §:ää tulisi täydentää ympäristövaikutusten ehkäisemistä koskevalla velvollisuudella. Esityksessä ehdotetaankin lisättäväksi kaivosluvan haltijan velvollisuudeksi välttää mahdollisia vahingollisia ympäristövaikutuksia.

4.1.18 Kaivostoiminnan lopettamista koskevat säännökset

Kaivostoiminnan lopettamista koskevista toimenpiteistä säädetään kaivoslain 15 luvussa. Tämän lisäksi kaivoslain 52 §:n mukaan kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista. Kaivoslain 15 luvussa tarkoitettuihin toimenpiteisiin lukeutuvat seuraavat kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteet; kaivoslain 143 §:n mukaan kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet; kaivoslain 144 §:n 1 momentin mukaan kaivostoiminnan harjoittajan on poistettava kaivoksesta louhitut kaivosmineraalit sekä maan pinnalla olevat rakennukset ja rakennelmat kahden vuoden kuluessa siitä, kun kaivostoiminta on päättynyt; kaivoslain 148 §:n mukaisesti lopettamispäätöksessä erikseen määrätyt lopetus- ja jälkitoimenpiteet sekä 150 §:n tarkoittama seurantavelvollisuus sekä velvollisuus korjaaviin toimenpiteisiin.

Kaivoslain 143 §:ssä mainitaan eräänä alueen kunnostamiseen liittyvänä toimenpiteenä maisemointi. Kaivoslainsäädännön toimivuutta koskevassa selvityksessä havaittiin, että tarkempaa säännöstä päättymisvaiheen ennallistamisesta ja maisemoinnista ei kaivoslaissa ole ja käytännössä kaivoslain 143 §:n mainintaa maisemoinnista on saatettu pitää merkitykseltään hyvin vähän vaikuttavana kunnostamisen keskittyessä lähinnä vain turvallisuustoimiin. Esityksessä ehdotetaan, että kaivoslain 143 §:n tarkoittamista toimenpiteistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Tämän lisäksi esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivosluvan haltijan velvollisuudeksi kaivostoiminnan suunnittelussa huomioida kaivoksen vaiheittaisen sulkemisen mahdollisuus sekä toteuttaa kaivoksen sulkemiseen liittyvät toimenpiteet siten, ettei suljetusta kaivoksesta aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle tai huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 143 §:ää siten, että pykälän mukaiset alueen kunnostamiseen liittyvät toimenpiteet on toteuttava siten, että suljetusta kaivoksesta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia.

4.1.19 Vaiheittainen sulkeminen

Voimassa olevat kaivoslain säännökset luvan muuttamista, kaivostoiminnan lopettamista sekä vakuutta koskien mahdollistavat kaivosten vaiheittaisen sulkemisen. Voimassa oleva kaivoslaki ei kuitenkaan kannusta kaivosluvan haltijaa aktiivisesti huomioimaan kaivoksen vaiheittaista sulkemista ja sen huomioimista kaivostoiminnassa.

Vaiheittaisen sulkemisen edistämiseksi esityksessä esitetään lisäksi muutosta kaivoslain 120 §:ään, jossa säädetään kaivostoiminnan lopettamiseen varautumisesta. Ehdotetun muutoksen mukaan kaivostoiminnan harjoittajan on kaivoksen suunnittelussa ja rakentamisessa sekä kaivostoiminnassa otettava huomioon muun muassa kaivoksen turvallisen sulkemisen lisäksi kaivoksen vaiheittainen sulkeminen.

Edellä mainitun ehdotuksen lisäksi esityksessä ehdotetaan, että kaivosluvan haltijan velvollisuudeksi säädetään kaivoksen vaiheittaisen sulkemisen mahdollisuuden huomioiminen kaivostoiminnan suunnittelussa.

4.1.20 Viranomaisten neuvontavelvollisuuteen liittyvä sääntely

Kaivoslakiin ehdotetaan lisättäväksi hallintolain 8 §:n ja 23 §:n 2 momentin mukaista neuvontavelvollisuutta täsmentävä uusi säännös, joka vastaisi sisällöltään ympäristönsuojelulain 39 a

§:ää. Säännöksen tavoitteena olisi sujuvoittaa lupahakemuksen käsittelyä ja mahdollistaa entistä tehokkaampi lupamenettelyiden ja lupien yhteensovittaminen esimerkiksi kaivosluvan ja ympäristöluvan osalta.

Kaivoslain 36 §:ssä säädetään lupahakemuksen täydentämisestä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, joka olisi hallintolain 22 §:ää täydentävä säännös, jonka mukaan viranomaisen olisi perusteltava, miksi hakijalta pyydetty lisäselvitykset ovat asian ratkaisemisen kannalta tarpeen.

4.1.21 Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Kaivoslain 169 §:ssä säädetään päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Pääsääntöisesti malminetsintälupaan, kullanhuuhdontalupaan ja kaivoslupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen. Kaivoslain 169 §:n 1 momentin nojalla kaivosviranomainen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan tai kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamista taikka kullanhuuhdontalupaa, kaivoslupaa tai kaivosturvallisuuslupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen.

Esityksessä ehdotetaan malminetsintäluvan lisäämistä pykälän soveltamisalaan siten, että kaivosviranomainen voisi 1 momentin nojalla hakijan pyynnöstä malminetsintälupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voitaisiin valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen.

Ehdotuksella ei muutettaisi pykälän 4 momentin säännöstä, jonka nojalla muutoksenhakutuoimioistuon voisi kumota kaivosviranomaisen pykälän 1 ja 3 momentissa tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä taikka muutoinkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Pykälän 5 momentissa säädetään malminetsintäkorvausta koskevasta maksuvelvollisuudesta. Toisin kuin 99 §:ssä säädetään, maksuvelvollisuuden edellytyksenä ei olisi asianomaisen luvan lainvoimaisuus. Malminetsintäkorvaus olisi suoritettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomainen on antanut 1 tai 3 momentissa tarkoitetun määräyksen.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

6 Lausuntopalaute

7 Arviointineuvoston lausunto

8 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Voimassa olevan kaivoslain 1 §:n mukaan kaivoslain tarkoituksena on edistää kaivostointaa ja järjestää sen edellyttämä alueiden käyttö ja malminetsintä niin, että ne ovat yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä.

Voimassa olevaa kaivoslakia säädettäessä, esityksen keskeisenä tavoitteena oli kaivostoiminnan ja malminetsinnän edellytysten turvaaminen yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla. Tavoitteena oli myös turvata kuntien vaikuttamismahdollisuudet, varmistaa

oikeusturvan toteutuminen sekä ottaa huomioon kansalaisvaikuttamista ja osallistumista koskevat vaatimukset. Esityksessä tunnistetut tavoitteet eivät ole lain voimaan tulon jälkeen muuttuneet.

Esityksessä ehdotetaan lain tavoitesäännöksen uudelleenmuotoilua siten, että lain tavoite kävisi säännöksestä paremmin ilmi, joka on luoda edellytykset sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväälle kaivostoiminnalle ja malminetsinnälle. Esitettyä tavoitesäännöksen uudelleenmuotoilua on pidettävä lisäksi perusteltuna, kun otetaan huomioon tässä esityksessä ehdotetut muutokset voimassa olevaan kaivoslakiin. Esityksen edotukset lisäävät osaltaan luonnon monimuotoisuutta, luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja lain tarkoitusta edistää sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväää malminetsintää ja kaivostoimintaa on muutoinkin pidettävä hyväksyttävänä tavoitesäännöksenä, kun huomioidaan tässä esityksessä ehdotetut muutokset.

Esityksessä ehdotetaan ajantasaistettavaksi pykälän 1 momentin 3 kohtaa, jonka mukaan lain tarkoituksen toteuttaminen edellyttää yleisten ja yksityisten etujen turvaamista ottaen erityisesti huomioon toiminnan vaikutukset ympäristöön ja maankäyttöön sekä luonnonvarojen säästävää käyttöä. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi 3 kohtaan maininta luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta sekä muutettavaksi luonnonvarojen säästävää käyttöä luonnonvarojen kestäväksi käytöksi.

6 §. Voimassa olevan kaivoslain 18 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että louhinnassa ja hyödyntämisessä ei tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta. Sen lisäksi, että säännös edellyttää kaivosluvan haltijan huolehtimaan siitä, että kaivoksen ja esiintymän mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta, kieltää säännös sellaisen kaivosmineraalien louhinnan ja hyödyntämisen, että kyse olisi ilmeisestä kaivosmineraalien tuhlauksesta. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että kaivosluvan haltijan on hyödynnettävä kaikki ne kaivosalueella tavatut kaivosmineraalit, jotka sen on teknistaloudellisesti mahdollista hyödyntää.

Esityksessä ehdotetaan edellä mainittua periaatetta vahvistettavaksi siten, että kaivoslain 6 §:ään lisätään nimenomainen säännös varmistamaan, että kaikissa kaivostoiminnan vaiheissa hyödynnetään kaikki alueen tavatut kaivosmineraalit, jotka ovat teknistaloudellisesti hyödynnettävissä ja järjestetään myös muiden kaivosmineraalien hallinta asianmukaisesti. Muutos edellyttäisi kaivoslupaa hakevan hyödyntämään kaivostoiminnan aloittamisesta lähtien kaikki alueella tavatut teknistaloudellisesti hyödynnettävissä olevat kaivosmineraalit. Käytännössä tämä edellyttää luvan hakijaa varmistamaan siitä, että toiminnalle haetaan kaikki toiminnan edellyttämät luvat, joita kaivosmineraalien hyödyntäminen edellyttää.

Ehdotettu lisäys täydentäisi voimassa olevan kaivoslain 18 §:n 1 momentin 3 kohtaa, jonka mukaan kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että louhinnassa ja hyödyntämisessä ei tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta. Tämän lisäksi ehdotettu lisäys täydentäisi voimassa olevan kaivoslain 52 §:n 3 momentin 2 kohtaa, jonka mukaan kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta.

Arvioitaessa kaivostoiminnan harjoittajan mahdollisuutta hyödyntää kaivosalueella tavattuja kaivosmineraaleja on huomioitava, että kaivostoiminnan harjoittajan teknistaloudelliset mahdollisuudet hyödyntää kaivosmineraalia voi vaihdella aika ajoin, kun huomioidaan kaivosmineraalien maailmanmarkkinahinnan vaihtelut, malmissa olevien arvoaineiden pitoisuusvaihtelut ja esimerkiksi louhinta- ja rikastustekniikan kehittyminen.

Ehdotettu muutos toimeenpanisi hallitusohjelmakirjauksen koskien malmin uraanipitoisuuden huomioonottamista sekä valtioneuvoston päätökseen sisältyneen lausuman, jonka mukaan kaivoslain uudistamisen yhteydessä hallitus valmistelee säännösehdotuksia, joiden tarkoituksena on varmistaa, että jatkossa lupaa haettaessa kaikki hakuhetkellä tiedossa olevat teknistaloudellisesti hyödyntämiskelpoiset mineraalit, kuten uraani, luvitetaan yhdellä kertaa.

7 §. Kaivoslain 7 §:ssä säädetään etsintätyöstä. Pykälän 1 momentin mukaan jokaisella on toisenkin alueella oikeus kaivosmineraalien löytämiseksi tehdä geologisia mittauksia ja havaintoja sekä ottaa vähäisiä näytteitä, jos toimenpiteistä ei aiheudu vahinkoa eikä vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä.

Pykälän 2 momentissa säädetään etsintätyön alueellisista esteistä. Mainitun momentin mukaan etsintätyötä ei saa maan pinnalla tehdä puutarhatalouden käytössä olevalla alueella. Kaivoslain uudistamista koskevan valmistelun yhteydessä on havaittu, että säännöksessä viitattu puutarhatalouden käytössä oleva alue on vaikeasti määriteltävissä. Esityksessä ehdotetaan, että epäselvänä koettua lainkohtaa selvennetään.

Sääntelyn täsmentämiseksi esityksessä ehdotetaan, että 2 momentin 6 kohtaa muutetaan siten, etsintätyötä ei saisi tehdä puutarhatalouden käytössä olevalla alueella sijasta viljelykseen soveltuvalla pellolla, jollaiseksi luetaan käytössä oleva maatalous-, puutarha- ja peltoenergiakasvien viljelyala, hoidettu viljelemätön pelto sekä kasvimaat.

12 §. Kaivoslain 12 §:ssä säädetään malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia koskevasta ilmoitusmenettelystä. Pykälän 1 momentin mukaan malminetsintäluvun haltijan on ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Pykälän 2 momentin mukaan ilmoitus on lisäksi tehtävä muun muassa poronhoitolaissa säädetyllä erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella asianomaisille paliskunnille. Pykäle ei edellytä ilmoituksen tekemistä erityisen poronhoitoalueen ulkopuolelle sijoittuville paliskunnille.

Esityksessä ehdotetaan paliskuntien aseman yhdenmukaistamista poronhoidon huomioonottamista ja paliskuntien osallisuutta koskevien säännösten osalta. Esityksen mukaan säännöksen soveltamisala laajennetaan koskemaan koko poronhoitoaluetta, sen sijaan, että säännös koskisi vain erityistä poronhoitoaluetta. Esityksen myötä ilmoitus malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista tulisi toimittaa aina alueen paliskunnalle sen sijaan, että ilmoitus toimitetaan alueen paliskunnalle vain siinä tilanteessa, että malminetsintäalue sijoittuu erityiselle poronhoitoalueelle. Koska ilmoitusmenettely laajennettaisiin koskemaan koko poronhoitoaluetta, esityksessä ehdotetaan, että paliskuntia koska ilmoitusmenettely erotetaan omaksi momentiksi.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan malminetsinnästä vastaavan olisi ilmoitettava kirjallisesti kaivosviranomaiselle ennen malminetsinnän aloittamista, mikäli malminetsintää toteutetaan 9 §:ssä tarkoitettulla kiinteistön omistajan suostumuksella. Ehdotettu uusi ilmoitusmenettely tehostaisi kaivosviranomaisen ennakkovalvontaa kiinteistön omistajan suostumuksella tehtävän malminetsinnän osalta ja mahdollistaisi kaivosviranomaisen valvomaan tarkemmin, ettei malminetsintää toteuteta 9 §:n tarkoittamalla kiinteistön omistajan suostumuksella siitäkin huolimatta, että malminetsintä edellyttäisi malminetsintäluvun 9 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdan nojalla. Kaivosviranomaisen tulisi tarvittaessa pyytää lisätietoja malminetsinnästä vastaavalta, mikäli ilmoitus antaisi lisäselvityksen pyytämiseksi aiheutta. Tällaisia tilanteita olisi esimerkiksi maanomistajan suostumuksella tehtävä malminetsintä, joka sijoittuu esimerkiksi luonnonsuojelualueen läheisyyteen. Malminetsinnän aloittaminen ei edellyttäisi erillistä vahvistusta kaivosviranomaiselta.

Esityksessä ei esitetä muutosta kaivoslain 9 §:n sääntelyyn. Siten malminetsintää olisi jatkossakin mahdollista toteuttaa ilman kaivosviranomaisen lupaa, mikäli malminetsintää voidaan toteuttaa 7 §:n mukaisena etsintätyönä tai kiinteistön omistaja on antanut siihen suostumuksensa eikä malminetsintä ole kyseessä olevassa tilanteessa luvanvaraista 9 §:n 2 momentin nojalla.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pykälän asetuksenantovaltuutuksen sisältävää momenttia siten, että asetuksenantovaltuutus kattaisi kaikki pykälän ilmoitusmenettelyt.

Esitetty ehdotus edellyttäisi lisäksi, että pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaamaan paremmin pykälän sisältöä.

15 §. Kaivoslain 15 §:n 2 momentin mukaan malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun malminetsintäalueen jälkitoimenpiteet on saatettu loppuun. Pykälän 3 momentin mukaan ilmoitus on lisäksi tehtävä muun muassa poronhoitolaissa säädettyllä erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella (erityinen poronhoitoalue) asianomaisille paliskunnille. Säännös ei edellytä ilmoituksen tekemistä erityisen poronhoitoalueen ulkopuolelle sijoittuville paliskunnille.

Esityksessä ehdotetaan paliskuntien aseman yhdenmukaistamista poronhoidon huomioonottamista ja paliskuntien osallisuutta koskevien säännösten osalta. Esityksen mukaan säännöksen soveltamisala laajennetaan koskemaan koko poronhoitoaluetta, sen sijaan, että säännös koskisi vain erityistä poronhoitoaluetta.

Esityksen myötä ilmoitus malminetsintäalueen jälkitoimenpiteiden loppuun saattamisesta tulisi toimittaa aina alueen paliskunnalle sen sijaan, että ilmoitus toimitetaan alueen paliskunnalle vain siinä tilanteessa, että malminetsintäalue sijoittuu erityiselle poronhoitoalueelle. Koska ilmoitusmenettely laajennettaisiin koskemaan koko poronhoitoaluetta, esityksessä ehdotetaan, että paliskuntia koska ilmoitusmenettely erotetaan omaksi momentiksi.

18 §. Kaivoslain 18 §:ssä säädetään kaivosluvan haltijan velvollisuuksista.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivosluvan haltijan velvollisuudeksi sen huolehtiminen, että kaivostoiminnassa otetaan huomioon kaivoksen vaiheittainen sulkeminen. Voimassa olevat kaivoslain säännökset, kuten luvan muuttamista, kaivostoiminnan lopettamista sekä vakuutta koskevat säännökset mahdollistavat kaivosten vaiheittaisen sulkemisen. Voimassa oleva kaivoslaki ei kuitenkaan kannusta kaivosluvan haltijaa aktiivisesti huomioimaan kaivoksen vaiheittaista sulkemista ja sen huomioimista kaivostoiminnassa. Velvollisuuden tehostamiseksi kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 16 §:ää olisi täsmennettävä siten, että kaivoslupaa hakevan olisi esitettävä alustava suunnitelma kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta. Vaiheittaisen sulkemisen edistämiseksi esityksessä esitetään lisäksi muutosta kaivoslain 120 §:ään, jossa säädetään kaivostoiminnan lopettamiseen varautumisesta.

Lähtökohtaisesti kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta ei lupaa myönnettäessä olisi mahdollista antaa tarkempia lupamääräyksiä, koska täsmällistä suunnitelmaa kaivoksen sulkemiseksi ei ole mahdollista lupaa haettaessa laatia, mistä nimenomaista säännöstä vaiheittaista sulkemista koskevan lupamääräyksen antamisesta ei ole kuitenkaan perusteltua lisätä kaivoslain 52 §:ään. Kaivoluvassa on voimassa olevan kaivoslain mukaan annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset esimerkiksi kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvistä velvollisuuksista, joka mahdollistaa tapauskohtaisen harkinnan sen osalta, onko kaivosluvassa tarpeen antaa esimerkiksi tarkentavia lupamääräyksiä vaiheittaisen sulkemisen osalta.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälän 1 momenttiin uusi 6 kohta, jonka mukaan kaivosluvan haltija olisi velvollinen huolehtimaan siitä, että niin pitkälle kuin mahdollista vahingollisia ympäristövaikutuksia vältetään. Kaivoslain tarkoittamat ympäristövaikutukset on määritelty voimassa olevan kaivoslain 5 §:ssä, jonka mukaan ympäristövaikutuksella tarkoitetaan luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälän 1 momenttiin uusi 7 kohta, jonka mukaan kaivosluvan haltija olisi velvollinen huolehtimaan siitä, että kaivoksen sulkemiseen liittyvät toimenpiteet toteutetaan siten, ettei suljetusta kaivoksesta aiheudu haittaa terveydelle tai ympäristölle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Esitetyillä muutoksilla on tarkoitus parantaa kaivosten ympäristönsuojelua.

27 §. Kaivoslain 27 §:ssä säädetään kullanhuuhdonta-alueen maastotöitä koskevasta ilmoitusmenettelystä. Pykälän 1 momentin mukaan kullanhuuhtojan on ilmoitettava kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Pykälän 2 momentin mukaan ilmoitus on lisäksi tehtävä muun erityisellä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille. Säännös ei edellytä ilmoituksen tekemistä erityisen poronhoitoalueen ulkopuolelle sijoituville paliskunnille.

Esityksessä ehdotetaan paliskuntien aseman yhdenmukaistamista poronhoidon huomioonottamista ja paliskuntien osallisuutta koskevien säännösten osalta. Esityksen mukaan säännöksen soveltamisala laajennetaan koskemaan koko poronhoitoaluetta, sen sijaan, että säännös koskisi vain erityistä poronhoitoaluetta.

Esityksen myötä ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä olisi tehtävä aina alueen paliskunnalle sen sijaan, että ilmoitus tehtäisi alueen paliskunnalle vain siinä tilanteessa, että kullanhuuhdonta-alue sijoittuu erityiselle poronhoitoalueelle. Koska ilmoitusmenettely laajennettaisi koskemaan koko poronhoitoaluetta, esityksessä ehdotetaan, että paliskuntia koska ilmoitusmenettely erotetaan omaksi momentiksi.

30 §. Kaivoslain 30 §:ssä säädetään kullanhuuhdonta-alueen lopputarkastuksesta. Pykälän 2 momentin mukaan kaivosviranomaisen on tiedotettava kullanhuuhdonta-alueen lopputarkastuksesta kullanhuuhtojalle ja alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle sekä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle ja erityisellä poronhoitoalueella alueen paliskunnille. Säännös ei edellytä lopputarkastuksesta tiedottamista erityisen poronhoitoalueen ulkopuolelle sijoituville paliskunnille.

Esityksessä ehdotetaan paliskuntien aseman yhdenmukaistamista poronhoidon huomioonottamista ja paliskuntien osallisuutta koskevien säännösten osalta. Esityksen mukaan säännöksen soveltamisala laajennetaan koskemaan koko poronhoitoaluetta, sen sijaan, että säännös koskisi vain erityistä poronhoitoaluetta.

Esityksen myötä kaivosviranomaisen olisi tiedotettava lopputarkastuksesta aina alueen paliskunnalle sen sijaan, että ilmoitus toimitetaan alueen paliskunnalle vain siinä tilanteessa, että kullanhuuhdonta-alue sijoittuu erityiselle poronhoitoalueelle.

31 a §. Kaivoslakiin ehdotetaan lisättäväksi hallintolain 8 §:n ja 23 §:n 2 momentin mukaista neuvontavelvollisuutta täsmentävä uusi säännös, joka vastaisi sisällöltään ympäristönsuojelulain 39 a §:ää.

Säännöksen tavoitteena olisi sujuvoittaa lupahakemuksen käsittelyä ja mahdollistaa entistä tehokkaampi lupamenettelyiden ja lupien yhteensovittaminen esimerkiksi kaivosluvan ja ympäristöluvan osalta.

Esityksen mukaan viranomaisen on pyynnöstä annettava sähköisessä muodossa tietoa siitä, millaisia tietoja ja selvityksiä lupahakemukselta voidaan edellyttää, mitä lausuntoja, muistutuksia ja mielipiteitä lupaviranomainen asian selvittämiseksi hankkii, missä määräajassa ne on tarkoitus antaa sekä mikä on lupapäätöksen arvioitu antamisajankohta. Lisäksi säännöksen on tarkoitus selvittää, että viranomainen voi järjestää hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan tapaamisen hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi.

Esityksen mukaan neuvontaa annettaisiin lupaa hakevalle. Säännös mahdollistaisi neuvonnan antamisen myös sellaiselle, jolla on vakaa aikomus hakea kaivoslain mukaista lupaa.

Ehdotettavan säännöksen toisessa momentissa tarkoitettujen tapaamisen järjestäminen voi olla perusteltua, jos hanke edellyttää mittavia selvityksiä, useita lupia tai jos muut erityiset syyt puoltavat tapaamisen järjestämistä. Luvanhakijan ja viranomaisen välisten tapaamisten järjestämistä tulee harkita tapauskohtaisesti ajan ja viranomaisvoimavarojen tarkoituksenmukaisen käytön kannalta.

Ympäristönsuojelulain tapaan, säännöksessä käytettäisi käsitettä tapaaminen käsitteen neuvottelu sijasta, koska tapaamisen tarkoitus ei ole saavuttaa viranomaista tai asian vireillepanijaa sitovaa lopputulosta, vaan neuvonta jättää asianomaisille mahdollisuuden menetellä valitsemallaan tavalla. Tapaamisen järjestämisen tarpeellisuus jää lopulta viranomaisen harkittavaksi niillä perusteilla, millaiset menettelyt edistävät lupakäsittelyn tuloksellista ja palveluperiaatteen mukaista järjestämistä. Tapaamisesta laaditaan muistio, joka liitetään osaksi asian käsittelyssä syntyneitä aineistoja.

Neuvontaa annettaessa on huomioitava, ettei viranomainen voi ryhtyä luvanhakijan asiamiehenä tulematta esteelliseksi asian käsittelyssä. Annettava neuvonta painottuisi siten esitettyssä säännöksessä täsmennettyihin menettelyisiin seikkoihin.

Esityksen tavoitteena ei ole sisällöllisesti rajoittaa hallintolain 8 §:n mukaisen neuvontavelvollisuuden sisältöä. Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on, että viranomainen voi jatkossakin toteuttaa hallintolain 8 §:n mukaista palveluperiaatetta ja neuvontavelvollisuuttaan ehdotetun säännöksen rinnalla. Viranomaisella säilyy myös hallintolain 8 §:n ja 23 §:n 2 momentin mukainen neuvontavelvollisuus muita asianosaisia, kuin luvanhakijaa kohtaan.

Hallinnon lainalaisuusperiaatteesta johtuen viranomaisen antamat virheellisetkään neuvot eivät sido viranomaista tai muutoksenhakutuomioistuinta päätöksenteossa. Viranomaisen on pystyttävä yhdenvertaisuusperiaatteen puitteissa muuttamaan ratkaisulinjaansa.

36 §. Kaivoslain 36 §:ssä säädetään lupahakemuksen täydentämisestä. Pykälä on informatiivinen viittaus hallintolain 22 ja 33 §:ään, joita hakemuksen täydentämiseen sovelletaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uudeksi 2 momentiksi hallintolain 22 §:ää täydentävä säännös, jonka mukaan viranomaisen on perusteltava, miksi hakijalta pyydetty lisäselvitykset ovat asian

ratkaisemisen kannalta tarpeen. Säännös vastaisi sisällöltään ympäristönsuojelulain 40 §:n 3 momenttia.

Säännöksellä voidaan edistää hyvää hallintoa tuomalla esille selvitystarpeen perustelut sellaisissakin tapauksissa, joissa selvitystä pyydetään esimerkiksi hyvin epätodennäköisen tilanteen varalta, eikä selvitys välttämättä johda mihinkään lupamääräyksiin. Tällainen perusteluvollisuus auttaa myös luvanhakijaa kiinnittämään huomioita lisäselvityksissään lupaharkinnan kannalta olennaisiin asioihin ja täten vähentää uudempien lisäselvitysten tarvetta.

44 §. Kaivoslain 44 §:n 2 momentissa säädetään varausilmoituksen alueellisista esteistä. Näitä ovat alueet, jotka kuuluvat malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen tai aiemmin varausalueena olleet alueet, ennen kuin vuosi on kulunut varauspäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta. Muita laista johtuvia alueellisia esteitä tai rajoituksia varausilmoituksilla ei ole. Esimerkiksi malminetsinnän alueellisia esteistä koskevaa sääntelyä ei voimassa olevassa kaivoslaissa ole katsottu tarpeelliseksi ulottaa koskemaan varausilmoituksia, koska varauksen oikeusvaikutukset rajoittuvat ainoastaan varaajan etuoikeuteen hakea malminetsintä lupaa tietyille alueille. Kyseessä on siten yksinomaan toiminnanharjoittajien horisontaalisia suhteita sääntelevä järjestelmä.

Edellä kuvattu varausten alueellisia esteitä koskeva sääntely johtaa usein siihen, että varausalueet poikkeavat alueellisilta rajauksiltaan merkittävästi niistä malminetsintä lupahakemusten käsitteistä alueista, jotka seuraavat välittömästi varausilmoitusta. Ottaen huomioon varauksen suhteen malminetsintä lupahakemukseen, voi alueiden erilainen rajaus aiheuttaa tarpeetonta epäselvyyttä kiinteistöjen omistajien ja muiden asianosaisten keskuudessa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varausten esteitä koskevaa sääntelyä siten, että varausalueesta tulisi aina rajata ilmeiset malminetsintä lupaa koskevat alueelliset esteet, joista on säädetty tarkemmin kaivoslain 7 §:n 2 momentissa ja 9 §:n 4 momentissa. Ehdotetun muutoksen johdosta esityksessä ehdotetaan, että kaivoslain 44 §:ään lisätään uusi 2 momentti, jonka mukaan varaajan olisi varausilmoituksessa rajattava varausalueesta kaivoslain 7 §:n 2 momentissa ja 9 §:n 4 momentissa tarkoitetut alueet. Ehdotetun uuden 2 momentin lisäämisen johdosta nykyinen 2 momentti ja sen jälkeinen momentti siirtyisivät eteenpäin.

Kaivoslain 7 §:n 2 momentin tarkoittamat alueet koskevat lähinnä hautausoimilaissa (457/2003) tarkoitettua hautausmaata, puolustusvoimien käytössä olevaa aluetta tai sellaista Rajavartiolaitoksen hallitsemalla aluetta, jossa liikkumista on rajoitettu tai se on kielletty, aluetta, jolla liikkumista on rajoitettu tai jolle sivullisilta on pääsy kielletty, yleisessä käytössä olevaa liikenne- ja kulkuväylää, asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai muuta näihin rinnastettavaa tilaa ja niihin liittyvää, yksityistä piha- aluetta taikka tällaisen rakennuksen paikkaa, jota varten on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakentamiseen tarvittava lupa ja rakentaminen on aloitettu, puutarhatalouden käytössä olevaa aluetta, yleistä rakennusta tai laitosta taikka yli 35 000 voltin jännitteistä sähkölinjaa tai muuntoasemaa tai muuta edellä vastaavaa erityiseen käyttöön otettua aluetta ja näitä alueita koskevia suoja-alueita, joista on säädetty kaivoslaissa.

Kaivoslain 9 §:n 4 momentin tarkoittamat alueet koskevat maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua katualuetta tai toria, maantielaissa (503/2005) tarkoitettua maantien tiealuetta, ilmailulaissa (1194/2009) tarkoitettua lentopaikkaa ja muuta ilmailua palvelevaa aluetta, ratalaissa (110/2007) tarkoitettua rautatiealuetta, yleistä liikennettä varten käytettyä kanava tai muu vastaava liikennealuetta ja näitä alueita koskevia suoja-alueita, joista on säädetty kaivoslaissa tai muussa laissa.

Varauksen oikeusvaikutuksista johtuen varausilmoitukseen liittyvässä harkinnassa ei ole tarkoituksenmukaista ottaa huomioon mahdollisen malminetsinnän tai kaivostoiminnan vaikutuksia. Kyseisten vaikutusten huomioiminen varausilmoitusta koskevassa harkinnassa ei myöskään ole mahdollista niiden edellyttämän tietotarpeen vuoksi, jota varaushetkellä ei vielä ole varaajan tai kaivosviranomaisen käytettävissä.

Varausjärjestelmän tarkoituksena on, että varaaja kerää varauspäätöksen voimassaoloaikana tietoa mahdollisen malminetsinnän vaikutuksista, joita on mahdollista käyttää malminetsintälupahakemusta laadittaessa. On myös syytä huomioida, että tietoja esimerkiksi malminetsinnän vaikutuksista kertyy malminetsintälupaa koskevan lupaharkinnan perusteeksi myös lupahakemuksesta saatujen lausuntojen, mielipiteiden ja muistutusten kautta, joita ei varausilmoitusta käsiteltäessä pyydetä, johtuen siitä, ettei varauksella lähtökohtaisesti ole vaikutuksia esimerkiksi kiinteistöjen omistajien asemaan tai oikeuksiin.

46 §. Kaivoslain 46 §:ssä säädetään malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteistä. Merkittävä haitta muulle elinkeinotoiminnalle ei kuitenkaan ole malminetsintäluvan myöntämisen este.

Kaivoslupaa koskevan harkinnan osalta voimassa olevan kaivoslain 48 § estää kaivosluvan myöntämisen, jos luvan mukainen kaivostoiminta merkittävästi heikentäisi paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja eikä vaikutuksia voida lupamääräyksin poistaa. Lupaharkinnan yhtenäisyyden vuoksi sekä muiden elinkeinojen huomioimiseksi malminetsintälupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevassa lupaharkinnassa esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 46 §:ään 1 momenttiin uusi 8 kohta, jonka mukaan malminetsintälupaa ja kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää alueelle, jossa luvan mukainen toiminta aiheuttaa olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle. Lupaharkinnan perusteisiin ei kuitenkaan ehdoteta muutosta, jolloin kaivoslain 45 §:n 1 momentin viimeisen lauseen nojalla lupa voitaisi esteestä huolimatta myöntää, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksillä tai pienentämällä alueen kokoa.

Lähtökohtaisesti malminetsintätoimenpiteiden ei voida katsoa aiheuttavan merkittävää haittaa muulle elinkeinotoiminnalle mutta kyseinen kielto olisi tästä huolimatta tarpeen sisällyttävä lupaharkintaan, mikäli lupamenettelyn aikana nousisi esiin seikkoja, joiden mukaan haettavaan lupaan perustuva toiminta aiheuttaisi merkittävää haittaa muulle elinkeinolle.

Lupaharkinnan kannalta olennaista olisi todellisen, lupaan perustuvaan toimintaan liittyvän haittan osoittaminen. Todellisena haitta muulle elinkeinotoiminnalle ei voitaisi pitää malminetsintähakemuksen myötä syntyviä odotuksia mahdollisesta paikallistettavasta esiintymästä eikä myöskään mahdollista tulevaa kaivostoimintaa. Sen sijaan lupaharkinnan kannalta merkityksellisenä haittana olisi pidettävä haittaa jonka malminetsintä voidaan yksiselitteisesti katsoa aiheuttavan.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi pykälän 1 momentin 9 kohtaa, jonka mukaan malminetsintälupaa ja kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää, muun muassa silloin, jos hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia.

Kaivoslain mukaiselle toiminnalle on ominaista niin kutsuttu jakautuneen lainsäädännön järjestelmä, jossa olennaisia vaatimuksia luvan mukaiselle toiminnalle asetetaan kaivoslain ohella myös muiden lakien kuten luonnonsuojelulain ja ympäristönsuojelulain nojalla. Ottaen huomioon tämän jakautuneen lainsäädännön järjestelmän, on luontevaa, että kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa otetaan huomioon myös se, onko toiminnanharjoittaja noudattanut myös muuta lainsäädäntöä, jota sovelletaan kaivoslain mukaiseen toimintaan. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 46 §:n 1 momentin 9 kohtaa siten, että lupaa ei voisi myöntää, mikäli hakija

on aikaisemmin toiminut kaivoslain mukaisessa toiminnassa muun soveltuvan lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti.

Jotta kaivosviranomaisen voisi katsoa hakijan aikaisemmin laiminlyöneen kaivoslain mukaisessa toiminnassa muuta toimintaan soveltuvaa lainsäädäntöä, tulisi kaivosviranomaisen harjoituksen perustua kyseisen lain mukaisen toimivaltaisen viranomaisen antamaan lainvoimaiseen päätökseen, josta kyseiseen lakiin perustuvien velvollisuuksien laiminlyönti tai laiminlyönnit ilmenevät. Tieto laiminlyönneistä voisi tulla esimerkiksi lupaviranomaisen pyytäessä lupahakemuksesta lausuntoa muilta viranomaisilta. Lupamenettelyn aikana esille tuodut näkemykset mahdollisista laiminlyönneistä eivät lähtökohtaisesti vaikuttaisi kaivosviranomaisen lupaharkintaa 9 kohdan tarkoittamalla tavalla.

47 §. Voimassa oleva kaivoslaki mahdollistaa lain nojalla myönnettyjen lupien siirtämisen toiselle. Lupien siirtoa koskevan sääntelyn lähtökohtana on, että siirron saajan tulee täyttää vastaavat vaatimukset kuin mitä luvanhaltijalta lain mukaan edellytetään. Tähän perusasetelmaan ei esitetä muutosta, sillä muunlainen sääntely olisi omiaan vaarantamaan toiminnanharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun ja mahdollisuuden siirtää tehokkaasti lupa toiselle, jota lähtökohtaisesti ei ole pidettävä epäsuotuisana tai -toivottavana toimenpiteenä.

Kaivoslain 31 §:n edellytysten lisäksi kaivoslain yleiset periaatteet edellyttävät muun muassa, että toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden toiminnassa on käytössä tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset. Yleisiin periaatteisiin lukeutuvia seikkoja ei kuitenkaan ole nimenomaisesti lueteltu esimerkiksi luvan myöntämisen edellytyksiä koskevassa 47 §:ssä. Kaivosviranomaisen on kuitenkin käytännössä edellyttänyt, että luvan siirron yhteydessä toimitetaan selvitys siirron saajan asiantuntemuksesta ja edellytyksistä toteuttaa lupaan perustuvaa toimintaa.

Voimassa oleva luvan siirtoon liittyvä sääntely on aiheuttanut huolta muun muassa siirron saajan asiantuntemusta koskevan sääntelyn osalta. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 47 §:ään uusi momentti, jonka mukaan kaivosluvan myöntämisen edellytyksenä olisi se, että hakijalla tulee olla käytettävissä haettuun lupaan perustuvaa toimintaan nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset. Esitetyllä muutoksella varmistettaisiin, että sekä luvan hakijalla että mahdollisella siirron saajalla olisi muun muassa riittävät tekniset ja taloudelliset edellytykset harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa, sillä kaivoslain 73 §:n 1 momentin nojalla siirron saajan tulee täyttää vastaavat vaatimukset kuin luvanhaltijalta tämän lain mukaan edellytetään.

Sääntelyn toiminnallisuuden varmistamiseksi esityksessä ehdotetaan vastaavaa muutosta kaivoslain 48 §:ään, jossa säädetään kaivosluvan myöntämisen esteistä.

Kaivoslain 47 §:n 4 momentin mukaan kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty.

Voimassa olevan sääntelyn mukaan kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että myös maakuntakaava voi usein olla riittävä. Kaivoslain 47 §:n 4 momentti perustellun vaikuttaisi asettavan kunnan hyväksymän asemakaavan ja yleiskaavan, maakuntaliiton hyväksymän maakuntakaavan sekä maankäyttöön liittyvän, kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen tekemän selvityksen, toistensa vaihtoehtoiksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 47 §:n 4 momenttia siten, että kaivostoiminnan tulisi siirtymäsäännöksissä mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta perustua aina kunnan hyväksymään oikeusvaikutteiseen kaavaan. Muutoksella toimeenpannaan hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan kunnille säädetään oikeus päättää kaavoituksella, onko kaivostoiminta mahdollista kunnan alueella.

48 §. Kaivoslain 48 §:n 1 momentissa säädetään kaivoslupan myöntämisen esteistä. Säännöksen mukaan kaivoslupaa ei saa myöntää, jos on painavia perusteita epäillä, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta, taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia. Laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

Kaivoslain 6 §:ssä säädetään toimintaan sovellettavista yleisistä periaatteista. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan kaivoslaissa tarkoitettussa toiminnassa on periaatteena, että käytettävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset. Tätä yleisiin periaatteisiin lukeutuvaa edellytystä ei kuitenkaan ole nimenomaisesti lueteltu esimerkiksi luvan myöntämisen edellytyksiä koskevassa 47 §:ssä eikä huomioitu kaivoslain 48 §:ssä.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi kaivoslain 48 §:n 1 momenttia, jonka mukaan kaivoslupan myöntämisen esteenä olisi se, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä hakijalla ei ole käytettävissä haettuun lupaan perustuvaan toimintaan nähden tarpeellista asiantuntemusta tai muutoin riittäviä edellytyksiä. Asiaa harkittaessa kaivosviranomaisen tulisi arvioida hakijan tekniset ja taloudelliset edellytykset harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Mikäli lupaharkinnan aikana kävisi ilmi, että hakijalla ei ole teknisiä tai taloudellisia edellytyksiä harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa, ei kaivosviranomaisen voisi myöntää hakijalle kaivoslupaa.

Ehdotettu muutos toimisi kaivoslain 47 §:n uuden momentin vastinparina, jonka mukaan kaivoslupan myöntämisen edellytyksenä olisi se, että hakijalla tulee olla käytettävissä haettuun lupaan perustuvaa toimintaan nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset. Ehdotettu muutos ei edellyttäisi muutosta lupahakemuksesta koskevaan sääntelyyn, sillä voimassa olevan kaivoslain 34 §:n 1 momentin mukaan kaivoslupahakemuksessa on esitettävä selvitys hakijan edellytyksistä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa.

Kaivoslain 48 §:n 1 momentin mukaan kaivoslupaa ei myöskään saa myöntää, jos hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia. Laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä. Kaivoslain mukaiselle toiminnalle on ominaista kuitenkin niin kutsuttu jakautuneen lainsäädännön järjestelmä, jossa olennaisia vaatimuksia luvan mukaiselle toiminnalle asetetaan kaivoslain ohella myös muiden lakien kuten luonnonsuojelulain ja ympäristönsuojelulain nojalla. Ottaen huomioon tämän jakautuneen lainsäädännön järjestelmän, on luontevaa, että kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa otetaan huomioon myös se, onko toiminnanharjoittaja noudattanut myös muuta lainsäädäntöä, jota sovelletaan kaivoslain mukaiseen toimintaan. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 48 §:n 1 momenttia siten, että lupaa ei voisi myöntää, mikäli hakija on aikaisemmin toiminut kaivoslain mukaisessa toiminnassa muun soveltuvan lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti.

Jotta kaivosviranomaisella voisi katsoa hakijan aikaisemmin laiminlyöneen kaivoslain mukaisessa toiminnassa muuta toimintaan soveltuvaa lainsäädäntöä, tulisi kaivosviranomaisen harkinnan perustua kyseisen lain mukaisen toimivaltaisen viranomaisen antamaan lainvoimaiseen päätökseen, josta kyseiseen lakiin perustuvien velvollisuuksien laiminlyönti tai laiminlyönnit ilmenevät. Tieto laiminlyönneistä voisi tulla esimerkiksi lupaviranomaisen pyytäessä lupahakemuksesta lausuntoa muilta viranomaisilta. Lupamenettelyn aikana esille tuodut näkemykset mahdollisista laiminlyönneistä eivät lähtökohtaisesti vaikuttaisi kaivosviranomaisen lupaharkintaa 1 momentin tarkoittamalla tavalla.

Kaivoslain 48 §:n 2 momentin mukaan kaivoslupaa ei saa myöntää säännöksessä määriteltyjen kielteisten vaikutusten perusteella. Voimassa olevan säännöksen mukaan paikkakunnan astus- ja elinkeino-olojen tulisi heikentyä samanaikaisesti, jotta kyseessä olisi kaivosluvan myöntämisen este. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 48 §:n 2 momenttia siten, että sana ”ja” muutetaan sanaksi ”tai”, tällöin luvan epääminen ei edellyttäisi näiden kahden kielteisen vaikutuksen samanaikaista käsillä oloa vaan jo toisen kielteisen vaikutuksen olemassaolo estäisi kaivosluvan myöntämisen. Esityksessä ehdotettu sanamuoto mahdollistaisi edellä viitattujen kielteisten vaikutukset itsenäistä tarkastelua. Muutoksella ei olisi vaikutusta lupaharkinnan perusteisiin vaan kaivoslupa olisi edelleen myönnettävissä, mikäli kielteiset vaikutukset voitaisi lupamääräyksiin poistaa.

51 §. Kaivoslain 51 §:ssä säädetään malminetsintäluvassa annettavista määräyksistä ja kaivoslain 11 §:n 2 momentissa säädetään malminetsintäluvassa nojalla tapahtuvan malminetsinnän yleisistä rajoituksista. Lain 11 §:n 2 momentin mukaan malminetsintäluvassa nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittamista tai merkittävää maisemallista haittaa. Edellä viitattua kiellettyjen seurausten huomioon ottaminen lupaharkinnassa on mahdollista jo voimassa olevan sääntelyn perusteella mutta se voi jäädä toteutumatta, mikäli toimenpiteistä, joilla varmistetaan, ettei kiellettyä seurausta synny ei erikseen määrätä malminetsintäluvassa.

Edellä selostetuista perusteista esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 51 §:n 2 momenttiin uusi kohta, jonka mukaan malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset toimenpiteistä, joilla varmistetaan, ettei malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä aiheutu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittamista tai merkittävää maisemallista haittaa.

Pääsääntöisesti malminetsintä on mahdollista suunnitella ja toteuttaa siten, että 11 §:n 2 momentissa säädetyt kiellot eivät muodostu ongelmaksi. Lain 11 §:n 2 momentin kieltoja ja tarvetta asettaa lupamääräyksiä sen varmistamiseksi ettei 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua kiellettyä seurausta aiheudu olisi kuitenkin arvioitava tapauskohtaisesti. Nyt käsillä olevia kiellettyjä seurausta on käsitelty tarkemmin hallituksen esityksessä kaivoslaiksi (HE 273/2009 vp, 11 §:n yksityiskohtaiset perustelut).

Kaivoslain 51 §:n 2 momentin 5 ja 9 kohdan mukaan malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset muun muassa jälkitoimenpiteistä ja vakuudesta. Käytännössä on osoittautunut, että malminetsintäluvuissa annettavia määräyksiä tulisi selkeyttää, jotta viranomaisten, toiminnanharjoittajien ja muiden asianosaisten olisi mahdollista arvioida jälkitoimenpiteitä ja vakuuksia koskevien lupamääräysten riittävyttä suh-

teessa luvan mukaiseen toimintaan. Pykälän itsessään voidaan katsoa jo sellaisenaan mahdollistavan riittävän selkeiden ja kattavien lupamääräysten antamisen, jolloin tarkoituksenmukaista on säätää lupamääräyksistä tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälään asetuksenantovaltuutus lupapäätöksen sisällön täsmentämistä varten.

52 §. Kaivoslain 52 §:ssä säädetään kaivosluvassa annettavista määräyksistä. Pykälän 3 momentin 6 kohdan mukaan kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista.

Kaivoslainsäädännön toimivuutta tarkastelleessa selvityksessä havaittiin, että kaivostoiminnan ja muiden elinkeinojen välistä vaikutuserusteista punnintaa ei tapahdu kaivoslupamenettelyssä ehdottoman esteen ulkopuolella ja esimerkiksi muulle elinkeinoille aiheutuva haitta jää kaivoslain mukaisessa päätöksenteossa käytännössä verrattain vähän sijaa, siitäkin huolimatta, että kaivoslain mukainen sääntely esimerkiksi lupamääräysten osalta antaa jo nykyisellään kaiken laatuisten hättävien vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisuuden asettaa toiminnanharjoittajaa velvoittavia lupamääräyksiä. Edellä mainitun lisäksi selvityksessä havaittiin, että kaivoslupaa koskevassa lupaharkinnassa olisi mahdollista tarkastella muun muassa erilaisia maisemallisia sekä suojavyöhykkeitä koskevia kysymyksiä nykyistä yksityiskohtaisemmalla tasolla, jolloin kaivosluvassa annettavilla määräyksillä olisi mahdollista vähentää kaivostoiminnasta aiheutuvia maisemallisia haittoja tai poistaa tai lieventää erilaisia immissio- ja naapuruushaittoja.

Edellä selostetun perusteella esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 52 §:n 3 momenttiin uudet 10, 11 ja 12 kohdat, joiden mukaan kaivosluvassa olisi annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana sekä toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutuminen ja paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävä heikentyminen.

Kaivoslain 52 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset muun muassa kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista. Käytännössä on osoittautunut, että kaivosluvista annettavia määräyksiä tulisi selkeyttää, jotta viranomaisen, toiminnanharjoittajien ja muiden asianosaisten olisi mahdollista arvioida jälkitoimenpiteitä ja vakuuksia koskevien lupamääräysten riittävyttä suhteessa luvan mukaiseen toimintaan. Pykälän itsessään voidaan katsoa jo sellaisenaan mahdollistavan riittävän selkeiden ja kattavien lupamääräysten antamisen, jolloin tarkoituksenmukaista on säätää lupamääräyksistä tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälään asetuksenantovaltuutus lupapäätöksen sisällön täsmentämistä varten.

54 §. Kaivoslain 54 §:ssä säädetään kullanhuuhdentaluvassa annettavista määräyksistä. Pykälän 2 momentin 6 ja 8 kohdan mukaan kullanhuuhdentaluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset jälkitoimenpiteistä ja vakuudesta 10 luvun mukaisesti. Käytännössä on osoittautunut, että kullanhuuhdentaluvissa annettavia määräyksiä tulisi selkeyttää, jotta viranomaisen, toiminnanharjoittajien ja muiden asianosaisten on mahdollista arvioida jälkitoimenpiteitä ja vakuuksia koskevien lupamääräysten riittävyttä suhteessa luvan mukaiseen toimintaan.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälään asetuksenantovaltuutus lupapäätöksen sisällön täsmentämistä varten.

55 a §. Varausilmoituksen alueellisista esteistä säädetään kaivoslailla mutta huomattavasti vähemmän kuin esimerkiksi malminetsintäluvan alueellisista esteistä.

Voimassa olevan kaivoslain mukaisina varausilmoituksen esteinä pidetään lähinnä myönnettyjä kaivoslain mukaisia lupia, aikaisemmin vireille tulleita varausilmoituksia ja lupahakemuksia. Koska varauksen vaikutukset rajoittuvat malminetsintäluvan hakemista koskevaan etuoikeuteen eikä varaus oikeuta malminetsintään, ei voimassa olevaa kaivoslakia säädettäessä katsottu tarpeelliseksi jättää varausalueen ulkopuolelle muita alueita kuten alueita, joille lähtökohtaisesti ei voida myöntää malminetsintälupaa.

Käytännössä on osoittautunut, että toiminnanharjoittajat ovat hakeneet poikkeuksellisen laajoja varausalueita, jolloin varausalueet, joilta ei ole rajattu malminetsintään ilmeisiä alueellisia esteitä, on aiheuttanut epäselvyyttä kunnissa sekä kiinteistöjen omistajien ja muiden sidosryhmien keskuudessa. Esityksessä ehdotetaankin muutettavaksi varaussääntelyä siten, että varauksesta rajattaisi varaajan ja kaivosviranomaisen toimesta ilmeiset malminetsintälupaa koskevat alueelliset esteet, joista on säädetty tarkemmin kaivoslain 7 §:n 2 momentissa ja 9 §:n 4 momentissa. Tämä edellyttäisi muun muassa sitä, että varauspäätöksen sisällöstä säänneltäisi nykyistä tarkemmin.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslakiin uusi pykälää, jossa säänneltäisi varauspäätöksen sisällöstä. Varausta koskevassa päätöksessä olisi ensinnäkin selostettava varauksen tarkoitus ja vaikutukset.

Pykälän 2 momentin mukaan varauspäätöksessä olisi vahvistettava varausalueen sijainti ja rajat. Momentin toisen lauseen mukaan kaivosviranomaisen on huolehdittava, että vahvistettava varausalue ei sijaitse 7 §:n 2 momentissa sekä 9 §:n 4 momentissa tarkoitetuilla alueilla.

Pykälän 3 momentin mukaan päätöksessä olisi ilmoitettava varauspäätöksen voimassaoloaika ja siitä olisi käytävä ilmi voimassaoloaikaa koskevan harkinnan perusteet. Päätös olisi perusteltava hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla mutta momentissa olisi informatiivinen viittaus varauspäätöksen voimassaoloaika koskevaan harkintaan sekä kaivoslain 55 §:än ratkaisuperusteisiin.

Pykälä sisältäisi asetuksenantovaltuutuksen, jotta tarkempia säännöksiä varauspäätöksen sisällöstä olisi mahdollista antaa valtioneuvoston asetuksella.

56 §. Kaivoslain 56 §:ssä säädetään lupapäätöksen sisällöstä. Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen perusteella näyttäisi siltä, että kaivosvakuuksia koskevat päätökset ovat viranomaisille ja asianosaisille vaikeaselkoisia.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 56 §:ään uusi 3 momentti, joka edellyttäisi liitekartan liittämistä kaivoslupaa koskevaan päätökseen. Liitekartta osoittaisi kaivoksen eri toiminnot ja karttaa hyväksikäyttäen kaivosviranomaisen osoittaisi toimenpiteet, jotka sen asettava vakuus tulisi kattaa. Liitekartta helpottaisi kaivosvakuuden kattavuuden arvioinnissa niin viranomaisia, toiminnanharjoittajia kuin muita asianosaisia.

Liitekartta osoittaisi kaivoksen eri toiminnot ja karttaa hyväksikäyttäen kaivosviranomaisen osoittaisi toimenpiteet, jotka sen asettava vakuus tulisi kattaa.

Pykälä sisältäisi asetuksenantovaltuutuksen, joka mahdollistaisi tarkempien liitekarttaa koskevien säännösten antamisen valtioneuvoston asetuksella.

58 §. Kaivoslain 58 §:ssä säädetään lupapäätöksestä tiedottamisesta. Pykälän 3 momentin mukaan muun muassa erityiselle poronhoitoalueelle kohdistuvasta malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdantalupaa koskevasta päätöksestä on toimitettava jäljennös asianomaiselle paliskunnalle.

Säännös ei edellytä päätöksen jäljennöksen toimittamista erityisen poronhoitoalueen ulkopuolelle sijoittuville paliskunnille.

Esityksessä ehdotetaan paliskuntien aseman yhdenmukaistamista poronhoidon huomioonottamista ja paliskuntien osallisuutta koskevien säännösten osalta. Esityksen mukaan säännöksen soveltamisala laajennetaan koskemaan koko poronhoitoaluetta, sen sijaan, että säännös koskisi vain erityistä poronhoitoaluetta.

Esityksen myötä jäljennös malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdantalupaa koskevasta päätöksestä olisi toimitettava aina alueen paliskunnalle, kun kyseessä oleva päätös kohdistuu poronhoitoalueelle.

59 §. Kaivoslain 59 §:ssä säädetään kaivosaluelunastuslupaa koskevasta päätöksestä tiedottamisesta. Pykälän mukaan lupaviranomaisen on toimitettava kaivosaluelunastuslupaa koskeva päätös hakijalle sekä jäljennös päätöksestä kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä Maanmittauslaitokselle.

Kaivoslain 33 §:n mukaan valtioneuvosto ratkaisee kaivosaluelunastuslupa-asian eli valtioneuvosto on pykälässä tarkoitettu lupaviranomainen. Pykälässä ei velvoiteta valtioneuvostoa toimittamaan jäljennöstä kaivosviranomaiselle. Tästä huolimatta kaivoslain 73 §:n 4 momentissa muun muassa edellytetään kaivosviranomaisen tekemään luvanhaltijaa koskeva muutos kaivosaluelunastuslupaa, mikäli kaivosviranomaisen on hyväksynyt kaivosluvan siirron.

Edellä selostetun perusteella esityksessä ehdotetaan, että kaivoslain 59 §:n 2 momenttia muutetaan siten, että jäljennös kaivosaluelunastuslupaa koskevasta päätöksestä on toimitettava myös kaivosviranomaiselle.

61 §. Kaivoslain 61 §:ssä säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta. Säännöksen tarkoituksena on estää malminetsinnän pitkittymisestä aiheutuvat kohtuuttomat haitat yleiselle ja yksityiselle edulle.

Voimassa olevaa kaivoslaki koskevassa hallituksen esityksessä päädyttiin esittämään malminetsintäluvan enimmäisvoimassaoloajaksi 15 vuotta. Esitys perustui erityisesti kumotun lain 21 §:n 2 momenttiin, jonka nojalla valtausoikeuden voimassaoloa (vastaa tarkoitukseltaan voimassa olevan lain mukaista malminetsintälupaa) voitiin jatkaa enintään kolme vuotta, jolloin valtausoikeuden enimmäisvoimassaoloaika oli kahdeksan vuotta. Käytännössä kuitenkin osoitautui, että esiintymän hyödyntämiskelpoisuuden selvittäminen ja esiintymän hyödyntämiseen tähtäävien lupahakemusten huolellinen valmistelu vaativat enemmän aikaa, mistä syystä voimassa olevaa kaivoslakia koskevaan hallituksen esitykseen päädyttiin esittämään malminetsintäluvan enimmäisajaksi 15 vuotta. Ottaen huomioon käytännön osoittamat kokemukset esiintymän hyödyntämiskelpoisuuden selvittämisestä ja esiintymän hyödyntämiseen tähtäävien lupahakemusten huolellisesta valmistelusta sekä pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman kirjauksen kaivostoiminnan toimintaedellytysten varmistamisesta ja toisaalta malminetsinnän merkityksen kaivostoiminnalle, nykyiseen malminetsinnän enimmäisvoimassaoloaikaan ei esitetä muutosta.

Edellä mainituista lähtökohdista huolimatta nykyistä sääntelyä on mahdollista tarkistaa siten, että vain tehokas malminetsintä mahdollistaisi luvan voimassaolon jatkamisen.

Esityksessä ehdotetaan myös muutettavaksi kaivoslain 61 §:n 2 momentin 1 kohtaa, siten, että muiden pykälässä säädettyjen malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksien lisäksi edellytyksenä malminetsintäluvan voimassaolon jatkamiseksi olisi se, että luvan haltija on olennaisilta osin toteuttanut malminetsintäluvan perusteena olevan tutkimussuunnitelman mukaiset tutkimustoimenpiteet ja, että malminetsintä on muutoinkin ollut tehokasta ja järjestelmällistä. Ehdotettu muutos ei edellyttäisi muutosta malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevaa hakemusta koskevaan sääntelyyn, sillä voimassa olevan kaivoslain 66 §:n 1 momentin mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset 61 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista seikoista. Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään 34 §:ssä.

Kaivoslain 34 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys toimintaa koskevista suunnitelmista. Sääntelyä on tarkennettu kaivosasetuksella, jonka 12 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan malminetsintälupahakemuksessa tai sen liitteissä on esitettävä suunnitelma tarpeellisten tutkimusten määrästä, laadusta ja aikataulusta. Harkitessaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista kaivosviranomaisen tulisi arvioida onko hakija toteuttanut olennaisilta osin ne tutkimussuunnitelman toimenpiteet, jotka hakija on ilmoittanut kyseessä olevaa lupaa hakiessaan.

Malminetsintäluvan voimassaoloajan jatkaminen kaivoslain 61 §:n mukaan edellyttää muun ohella, että luvan haltija on noudattanut kaivoslaissa säädettyjä velvollisuuksia ja lupamääräyksiä. Kaivoslain mukaiselle toiminnalle on ominaista niin kutsuttu jakautuneen lainsäädännön järjestelmä, jossa olennaisia vaatimuksia luvan mukaiselle toiminnalle asetetaan kaivoslain ohella myös muiden lakien kuten luonnonsuojelulain ja ympäristönsuojelulain nojalla. Ottaen huomioon tämän jakautuneen lainsäädännön järjestelmän on luontevaa, että kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa otetaan huomioon myös se, onko toiminnanharjoittaja noudattanut myös muissa toimintaan soveltuviin laeissa kuin kaivoslaissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin kyseisten lakien nojalla annettuja määräyksiä. Ottaen lisäksi huomioon, että kyseessä on sama toiminta, jota toisinaan ohjaa samanaikaisesti usea eri säädös tai lupa, tulisi kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa ottaa huomioon myös ne kaivosviranomaisen tietoon tulleet, hakemuksen kohteena olevaan luvan mukaiseen toimintaan liittyneet rikkomukset, joista säädetään muissa toimintaan soveltuviin laeissa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 61 §:n 2 momentin 3 kohtaa siten, että malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytykseksi säädetään kaivoslaissa säädettyjen velvollisuuksien samoin kuin lupamääräyksiin noudattamisen lisäksi myös vastaava muun lain säännösten tai sen nojalla annettujen määräysten noudattaminen. Mikäli kyse olisi muun kuin kaivoslain säännösten rikkomisesta, tulisi lupaharkinnassa huomioida ainoastaan sellaiset rikkomukset, jotka ovat lainvoimaisella, toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä todettu tapahtuneen. Siten esimerkiksi lausunnoissa, mielipiteissä ja muistutuksissa esille tuotuja epäilyjä velvoitteen, säännökset tai määräyksen rikkomisesta tulisi huomioida harkinnassa vain, mikäli esitetyn tiedon valossa kaivosviranomaisella olisi painavia syitä epäillä lupamenettelyn aikana esille tulleen rikkomuksen tosiasiallisesti tapahtuneen.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman liitteessä 6 edellytetään, että malminetsinnän voimassaolon jatkamisen edellytykseksi säädetään maanomistajan lupa. Kirjauksen mukaisesti esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksiä koskevaa säännöstä siten, että malminetsintäalueen maanomistajien suostumus olisi edellytys

malminetsintäluvan voimassaolon jatkamiseksi. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 61 §:ään uudet 3, 4 ja 5 momentit, joissa säädettäisiin tarkemmin maanomistajasuostumusta koskevasta luvan voimassaolon jatkamista koskevasta edellytyksestä.

Uuden 3 momentin mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen tai kiinteistöjen omistajien suostumus, kun malminetsintäluvan voimassaololle haetaan jatkoa ja malminetsintälupa on ollut voimassa vähintään kymmenen vuotta. Malminetsintälupaa voidaan katsoa edenneen kymmenessä vuodessa riittävän pitkälle, jotta toiminnanharjoittaja pystyisi selostamaan maanomistajille riittävällä tarkkuudella suunnitelmia esiintymän mahdollisen sijainnin ja hyödyntämisen osalta, jotta maanomistaja voisi tehdä riittävän tarkkoihin tosiseikkoihin perustuvan päätöksen suostumuksen antamisesta. Säännöksen mukaan malminetsintälupaa jatkamiseksi annettu suostumus olisi voimassa, kunnes kyseessä oleva malminetsintälupa raukeaa tai se peruutetaan.

Uuden 4 momentin mukaan 3 momentissa tarkoitettu malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeva edellytys täytyisi, kun suostumuksen olisivat antaneet ne alueen hallinnasta vastaavat viranomaiset tai laitokset tai kiinteistöjen omistajat, jotka omistavat vähintään yhden kolmasosan malminetsintäalueen kokonaispinta-alan käsittävistä kiinteistöistä. Määräenemmistöä koskeva säännös olisi tarpeellinen ottaen huomioon Suomen varsin pirstoutuneen kiinteistöjatuksen. Koska malminetsintäalue voi sijoittua usean eri kiinteistön alueelle, voi kiinteistönomistajia yhden malminetsintäalueen alueella olla merkittävä määrä. Suostumuksen edellyttämistä jokaiselta alueen kiinteistönomistajalta olisi toiminnanharjoittajan näkökulmasta kohtuutonta, jonka edellyttäminen olisi omiaan vaarantamaan kaivostoiminnan toimintaedellytykset. Pinta-alaan sidottua määräenemmistöä on pidettävä maanomistajan näkökulmasta oikeudenmukaisimpana, sellaisten maanomistajien saadessa asian kannalta painavimman äänen, joiden kiinteistöt tai niiden osat muodostavat suurimman osan malminetsintäalueen kokonaispinta-alasta.

Ehdotetun uuden 5 momentti sisältäisi säännöksen, jonka mukaan valtioneuvosto voisi hakeuksesta jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa, mikäli toiminnanharjoittaja ei saisi riittävänä pidettävää maanomistajasuostumusta luvan voimassaolon jatkamiseksi ja mikäli toiminnanharjoittaja osoittaisi hankkeen olevan yleisen tarpeen vaatima ja täyttävän muuten malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytykset. Yleisen tarpeen vaatimusta arvioitaisi erityisesti hankkeen paikallis- ja aluetaloudellisten sekä työllisyysvaikutusten ja yhteiskunnan raaka-ainehuollon tarpeen perusteella.

Voimassa oleva kaivoslaki ei tunnista poikkeusoloja tai poikkeusolojen vaikutusta kaivoslain mukaiseen toimintaan, joka perustuu monesti määräaikaiseen lupaan. Erityisesti malminetsintälupaan perustuva toiminta on erityisen haavoittuvassa asemassa poikkeusolojen tai liiketoimintaan vaikuttavien rajoitusten aikana. Esityksessä ehdotetaankin lisättäväksi kaivoslain 61 §:ään uusi 6 momentti, jonka nojalla malminetsintäluvan voimassaoloa voisi jatkaa sen ajan, jona toiminta on toiminnanharjoittajasta johtumattomasta syystä ollut keskeytyneenä. Säännös vastaisi kumotun kaivoslain 21 §:n 2 momentin poikkeusoloja koskevaa säännöstä. Menetetyn ajan palauttaminen luvan haltijalle ei lyhentäisi luvan enimmäisvoimassaoloa vaan palauttaisi poikkeusolojen aiheuttaman ajan menetyksen luvan haltijalle.

63 §. Kaivoslain 63 §:ssä säädetään kaivosluvan voimassaolon jatkamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 63 §:n 2 momentin 3 kohtaa siten, että kaivosluvan voimassaolon jatkamisen edellytykseksi säädetään kaivoslaissa säädettyjen velvollisuuksien samoin kuin lupamääräyksien noudattamisen lisäksi myös vastaava muun lain säännösten tai sen nojalla annettujen määräysten noudattaminen. Muutos vastaisi 61 §:n 2 momentin 3 kohdan muutosta.

65 §. Kaivoslain 65 §:ssä säädetään kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 65 §:n 1 momentin 3 kohtaa siten, että kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytykseksi säädetään kaivoslaissa säädettyjen velvollisuuksien samoin kuin lupamääräyksiä noudattamisen lisäksi myös vastaava muun lain säännösten tai sen nojalla annettujen määräysten noudattaminen. Muutos vastaisi 61 §:n 2 momentin 3 kohdan muutosta.

73 §. Kaivoslain 73 §:ssä säädetään luvan siirrosta. Esityksessä ehdotetaan muutosta luvan siirtoa koskevan hakemukseen. Esityksen mukaan siirron saajasta annettavan selvityksen lisäksi luvan siirtoa koskevassa hakemuksessa tulisi antaa luotettava selvitys siirron saajan suunnitelmasta toteuttaa lupaan perustuvaa toimintaa sekä selvitys siirron tarkoituksesta. Ehdotetun muutoksen tarkoituksena olisi antaa kaivosviranomaiselle mahdollisuus varmistua siitä, että siirron taustalla ei ole keinotekoinen oikeuksien ja velvollisuuksien siirto kolmannelle.

Siirtosääntelyn toiminnallisuuden varmistamiseksi esityksessä ehdotetaan muuttavaksi kaivoslain 73 §:n 3 momenttia, jossa viitataan siirron hylkäämisperusteiden osalta kaivoslain 46 §:n 1 momentin 8 kohdassa sekä 48 §:n 1 momentissa mainittuihin perusteisiin. Esityksessä ehdotetaan, että momentissa oleva pykäläviittaukset poistetaan ja siirron hylkäämistä koskevat perusteet kirjoitetaan pykäläviittausten sijaan edellä mainittuun 3 momenttiin.

Esityksessä ei ehdoteta muutosta kaivoslain 106 §:ään, jossa säädetään luvan siirron vaikutuksesta korvausvelvollisuuteen. Säännöksen mukaan 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta luvanhaltijaa korvausvelvollisuudesta siltä osin kuin vahinko tai haitta on aiheutunut, ennen kuin kaivosviranomaisella on hyväksynyt siirron.

74 §. Kaivoslain 74 §:ssä säädetään luvan siirtoa koskevan päätöksen antamisesta ja siitä tiedottamisesta. Pykälän 2 momentin mukaan malminetsintäluvan siirron saaja on velvollinen viipymättä ilmoittamaan kaivosviranomaisen hyväksymästä luvan siirrosta kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja kaivosluvan siirron saaja kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille. Voimassa oleva sääntely perustuu vanhaan käytäntöön mutta perustetta sille, että päätöksen tiedottamisvelvollisuus on toiminnanharjoittajalla, ei ole.

Esityksessä ehdotetaan, että edellä mainittu velvollisuus tiedottaa luvan siirtoa koskevasta päätöksestä siirrettäisiin siirron saajalta kaivosviranomaiselle.

Voimassa olevan 74 §:n 3 momentin mukaan kaivosviranomaisen on tiedotettava kaivosaluelunastusluvan siirrosta luvanhaltijalle ja siirron saajalle. Säännös ei edellytä, että kaivosaluelunastusluvan kohteena olevan omaisuuden omistajia tiedotetaan luvan siirrosta. Kaivosaluelunastuslupa on merkittävä lupa maanomistajien kannalta, jolloin sen siirrosta tulisi ilmoittaa myös sen kohteena olevien kiinteistöjen omistajia.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 74 §:n 3 momenttia siten, että kaivosaluelunastusluvan siirrosta olisi tiedotettava kaivosaluelunastusluvan kohteena olevan omaisuuden omistajia eli käytännössä niiden kiinteistöjen omistajia, joiden käyttöoikeuden lunastukseen on myönnetty kaivosaluelunastusluvalla lupa.

75 §. Kaivoslain 75 §:ssä säädetään varauspäätöksen antamisesta ja siitä tiedottamisesta. Säännöksen mukaan kaivosviranomaisen on toimitettava varauspäätös varaajalle. Pykälän 2 momentin mukaan kaivosviranomaisen on julkaistava tieto päätöksestä ainakin yhdessä päätöksessä tarkoitettulla varausalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja tarvittaessa sellaisessa sanomalehdessä, josta alueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden voidaan otaksua

parhaiten saavan tiedon asiasta. Pykälän 3 momentissa säädetään kaivosviranomaisen velvollisuudesta huolehtia, että kunnat, joiden alueilla varausalue sijaitsee, julkaisevat viipymättä tiedon päätöksestä siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 75 §:ään uudet 5 ja 6 momentit, joiden mukaan jäljennös varauspäätöksestä olisi toimitettava saamelaiskäräjille, jos päätös kohdistuu saamelaiden kotiseutualueelle. Koltta-alueelle kohdistuvasta päätöksestä olisi toimitettava jäljennös kolttien kyläkokoukselle ja poronhoitoalueelle kohdistuvasta päätöksestä jäljennös asianomaiselle paliskunnalle.

Tiedonsaantioikeuden ulottaminen varauspäätöksiin edistää saamelaiskäräjien, kolttien kyläkokouksen sekä paliskuntien mahdollisuuksia saada tietää vireillä olevista hankkeista.

76 §. Kaivoslain 76 §:ssä säädetään varauspäätöksen voimassaolosta. Voimassa olevan kaivoslain mukaan varaus on voimassa enintään kaksikymmentäneljä kuukautta siitä, kun varausilmoitus on tehty.

Kaivosviranomaisen tulee aina tapauskohtaisesti harkita, montako kuukautta varauspäätös on voimassa. Voimassaoloa koskevassa harkinnassa on otettava huomioon erityisesti tutkimussuunnitelman laadintaan ja muihin malminetsintä lupahakemuksen valmisteleviin toimenpiteisiin tarvittava aika. Merkitystä harkinnassa tulee antaa myös muille ilmoituksen käsittelyn yhteydessä ilmenneillä seikoilla, kuten sillä, onko varaajalla tarkoitus tehdä 7 §:ssä tarkoitettua etsintätyötä ja sellaista muuta malminetsintää, johon ei 9 §:n nojalla vaadita lupaa. Lisäksi viranomaisen on harkinnassa otettava huomioon muun muassa yleiselle ja yksityiselle edulle aiheutuvien haittojen rajoittaminen ja vähentäminen, jolloin merkitystä olisi esimerkiksi alueen muilla käyttötarkoituksilla tai muilla suunnitelluilla käyttötarkoituksilla. Jos varausalue on poikkeuksellisen laaja, tulee kaivosviranomaisen tällöin yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi määrätä varauspäätöksen voimassaolo selvästi enimmäisvoimassaoloaikaa lyhyemmäksi. Sääntelyn tarkoituksena on, että kaivosviranomaisen harkitsee tapauskohtaisesti varauspäätöksen voimassaolon.

Kaivosasetuksen 14 §:n sääntely, jossa varaajan tulisi erikseen ilmoittaa varauksen voimassaoloaika, mikäli varaajan tarkoituksena olisi hakea lyhyempää voimassaoloa kuin kaksikymmentäneljä kuukautta, näyttäisi ohjaavan osaltaan lain soveltamista suuntaan, jossa varauspäätöksen lähtökohtainen voimassaoloaika on lainsäätäjän tarkoituksesta poiketen kaksikymmentäneljä kuukautta.

Esityksessä ehdotetaanakin muutosta varaussääntelyyn, jonka jälkeen varaus olisi lähtökohtaisesti voimassa kaksitoista kuukautta mutta varausta olisi mahdollista hakea erityisten syiden johdosta enintään kahdeksikymmeneksi kuukaudeksi. Erityisinä syinä voitaisi pitää esimerkiksi tilanteita, joissa aluetta koskeva tausta-aineisto edellyttää sen laadun tai laajuuden vuoksi pitempää valmisteluaikaa varaajalta tai jos malminetsintähakemukseen tarvittavien tietojen hankinta voidaan arvioida edellyttävän poikkeuksellisen suurta työmäärää.

Varausaikaa ei erityisten syiden käsillä olosta huolimatta olisi kuitenkaan mahdollista myöntää kahtatoista kuukautta pidemmäksi, mikäli varausilmoituksen käsittelyn aikana ilmenisi seikoja, joiden perusteella kaivosviranomaisen arvioisi, ettei malminetsintä lupahakemuksen tekeminen tosiasiallisesti edellyttäisi kahtatoista kuukautta pidempää varausaikaa, varausalue olisi poikkeuksellisen laaja, varausalue sijoittuisi tiheästi rakennetulle alueelle, asemakaava-alueelle tai ranta-asemakaava-alueelle tai varaajan voimassaolevien varausten yhteenlaskettu pinta-ala olisi poikkeuksellisen suuri.

Varausilmoituksen ratkaisemista koskevaan sääntelyyn ei ehdotettaisi muutosta. Kaivosviranomaisen olisi edelleen hyväksyttävä varaus, jos varausilmoitus täyttää 44 §:ssä säädetty edellytykset eikä hyväksymiselle ole tässä laissa säädettyä estettä. Voimassa olevan sääntelyn mukaisesti kaivosviranomaisen olisi kuitenkin edelleen hylättävä varaus, jos on painavia perusteita epäillä, että varausalueen laajuuden johdosta tai muista syistä varaajalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan hakea malminetsintä lupaa.

Yllä selostetun mukaisesti esityksessä ehdotetaan, että kaivoslain 76 §:n 1 momenttia muutetaan siten, että varauspäätös on voimassa enintään kaksitoista kuukautta kahdenkymmenen neljän kuukauden sijaan. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälään uusi 5 momentti, jossa säädetäisiin tilanteista, joissa 1 momentissa säädetystä enimmäisvoimassaoloajasta voisi poiketa. Muutos edellyttäisi myös kaivoasetuksen 14 §:n muuttamista.

Esitys ei muuttaisi varausilmoituksen asianosaisasetelmaa eikä esityksessä siten ole perusteltua ehdottaa laajennetun valitusoikeuden ulottamista varauspäätöksiin johtuen varausten rajoituksesta oikeusvaikutuksesta.

Esityksessä ehdotettu uusi varausten voimassaoloa koskeva sääntely edellyttäisi kaivosviranomaisen ottamaan nykyistä paremmin huomioon varauksen voimassaoloon vaikuttavat tekijät ja perustelevaan riittävällä tarkkuudella varauspäätökset. Tämän voidaan katsoa parantavan alueen maanomistajien asemaa sekä tiedonsaantioikeutta.

107 §. Kaivoslain 107 §:ssä säädetään vakuudesta malminetsintää ja kullanhuuhtontaa varten. Pykälän mukaan malminetsintäluvan haltijan ja kullanhuuhtojan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Ottaen huomioon, että vakuudesta voidaan suorittaa ne kustannukset, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tai asianomaisessa luvassa määrättyjen velvoitteiden suorittamiseksi ja vakuuden käyttämisestä koskevat tilanteet voidaan katsoa pääsääntöisesti liittyvän toiminnanharjoittajan maksukyvyttömyyteen tai tilanteeseen, jossa toiminnanharjoittajaa ei tavata, on vakuuden tarpeellisuutta koskevan harkinta epäjohdonmukainen vakavaraisuusedellytyksen osalta. Edellä esitetyin perustein esityksessä ehdotetaan poistettavaksi kyseinen poikkeus vakuuden asettamista koskevaan pääsääntöön.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi momentti, jonka mukaan kaivosviranomaisen voi malminetsintäluvassa päättää, että vakuutta ei tarvitse asettaa, mikäli malminetsintäluvan haltija on 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu valtion laitos. Käytännössä poikkeus tulisi sovellettavaksi Geologian tutkimuskeskuksen ollessa malminetsintäluvan hakija.

108 §. Kaivoslain 108 §:ssä säädetään vakuudesta kaivostoiminnan lopettamista varten. Säännöksen mukaan kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Esimerkiksi haitoista ja vahingoista johtuvat kustannukset määrätään erillisessä kaivostoimitusmenettelyssä. Tähän perusasetelmaan ei esityksessä ehdoteta muutosta.

Voimassa olevan sääntelyn mukaan vakuudesta voidaan suorittaa ne kustannukset, jotka ovat tarpeen tässä kaivoslaissa säädettyjen tai asianomaisessa luvassa määrättyjen velvoitteiden suorittamiseksi. Esityksessä ehdotetaan, että kyseiset velvoitteet luetellaan yksiselitteisesti pykälätekstissä. Kaivostoiminnan vakuuden kattavia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä ovat kaivosluvassa

erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet, 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet, kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet sekä 150 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitetut toimenpiteet.

Ehdotuksessa esitetään lisäksi, että kaivostoiminnan vakuuden kattavuutta laajennetaan kattamaan myös sellaiset toimenpiteet, joilla olisi mahdollista eräissä poikkeuksellisissa tilanteissa turvata kaivoksen yleinen turvallisuus. Näiden poikkeuksellisista tilanteista johtuvat, kaivoksen yleisen turvallisuuden takaavat toimenpiteet eivät liittyisi välttämättä kaivoksen lopettamiseen vaan eräissä maksukyvyttömyyteen liittyvissä tilanteissa, jotka eivät välttämättä johda kaivostoiminnan lopettamiseen vaan lähinnä toiminnanharjoittajan vaihtumiseen, on perusteltua, että kaivostoimintaan liittyvä vakuus kattaisi myös sellaisista toimenpiteistä johtuvia kustannuksia, joilla turvataan kaivoksen yleinen turvallisuus. Vakuuden katettavaksi tarkoitettuja kustannuksia olisi lähinnä kaivoalueen vartiointiin ja energiansaantiin liittyvät toimenpiteet ja näistä johtuvat kustannukset. Kyseeseen ei kuitenkaan tulisi kustannukset, jotka johtuisivat kaivoksen louhinta- ja tuotantotoimenpiteistä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi asetuksenantovaltuutus, jolla vakuuden määrän laskemisesta olisi mahdollista säätää tarkemmin.

109 §. Kaivoslain 109 §:ssä säädetään vakuuden asettamista koskevasta menettelystä. Voimassa oleva sääntely mahdollistaa luvan muuttamisen tiettyjen edellytysten täytyessä. Kaivoslain 69 §:n mukaan lupaviranomaisen on omasta aloitteestaan taikka asianomaisen toimialallaan yleistä etua valvovan viranomaisen tai haittaa kärsivän asianomaisen hakemuksesta muutettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuhdontalupaa, jos toiminnasta aiheutuu tässä laissa kielletty seuraus tai jos, toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset poikkeavat olennaisesti siitä, mitä lupaharkinnassa on arvioitu. Lisäksi 111 §:n nojalla kaivosviranomaisen on hyväksyessään luvan siirron arvioitava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava, sekä tehtävä asianomaisiin lupamääräyksiin tarvittavat muutokset. Samalla kaivosviranomaisen on määrättävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa. Kaivoslain 109 §:n 2 momentin nojalla vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti. Kaivoslain 62 §:n tarkoittamassa tarkistamisessa on kyse kaivosluvan määräaikainen tarkistaminen, joka on toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan osalta tehtävä vähintään kymmenen vuoden välein. Kaivosluvan vakuutta on tämän lisäksi tarvittaessa tarkistettava, mikäli kaivosluvan voimassaoloa jatketaan 63 §:n mukaisesti, mikäli kaivoslupa on myönnetty määräajaksi. Kaivoslain 62 §:n mukaan määräaikainen kaivoslupa voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Edellä lueteltuja tilanteita lukuun ottamatta kaivosviranomaisella ei ole mahdollisuutta arvioida onko voimassa olevassa luvassa määrättyä vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava. Sen varmistamiseksi, että vakuuden lajia ja suuruutta on mahdollista aina tarpeen vaatiessa tarkistaa, kaivoslain 109 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka edellyttäisi kaivosviranomaisen tarkistamaan omasta aloitteesta vakuuden suuruuden, jos toiminnan laatu ja laajuus ovat luvan myöntämisen jälkeen sillä tavalla muuttunut, että vakuuden lajia tai suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa.

Tieto toiminnan muuttumisesta voisi tulla kaivosviranomaiselle niin kaivosviranomaisen suorittaman valvonnan yhteydessä, toiminnanharjoittajalta, muilta viranomaisilta tai haitan kärsijöiltä. Ehdotettu muutos ei edellyttäisi muutosta esimerkiksi viranomaisen tiedonsaantioikeutta koskevaan 152 §:ään, jonka mukaan kaivosviranomaisella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, työsuojeluviranomaisella ja Säteilyturvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada malminetsintään, kaivostoimintaan ja kullanhuhdontaan liittyvää valvontaa varten välttämättömiä tietoja toisiltaan ja käyttää toistensa hankkimia näytteitä.

Ehdotetun uuden 3 momentin lisäämisen johdosta nykyinen 3 momentti siirtyisi uudeksi 4 momentiksi.

112 §. Ympäristönsuojelulain 15 §:ssä säädetään ennaltavarautusvelvollisuudesta. Säännöksen mukaan luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi.

Vastaava säännös löytyy kaivoslain 112 §:n 1 momentista, jonka mukaan kaivostoiminnan harjoittaja on velvollinen huolehtimaan kaivosturvallisuudesta. Tämän lisäksi säännös edellyttää, että toiminnanharjoittajan on erityisesti huolehdittava kaivoksen rakenteellisesta ja teknisestä turvallisuudesta sekä kaivoksessa tapahtuvien vaaratilanteiden ja onnettomuuksien ehkäisemisestä ja niistä aiheutuvien haitallisten seurausten rajoittamisesta.

Lakien välisen saumakohdan aukon estämiseksi esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 112 §:n 1 momentin mukaiseen toiminnanharjoittajan perusvelvollisuuteen (toiminnanharjoittajan on erityisesti huolehdittava kaivoksen rakenteellisesta ja teknisestä turvallisuudesta sekä kaivoksessa tapahtuvien vaaratilanteiden ja onnettomuuksien ehkäisemisestä ja niistä aiheutuvien haitallisten seurausten rajoittamisesta) ympäristönsuojelulain 15 §:ää vastaavasti nimenomainen maininta muistakin poikkeuksellisista tilanteista kuin onnettomuuksista samoin kuin terveydelle ja ympäristölle haitallisista seurauksista.

Säännös vastaisi muutoksen jälkeen ympäristönsuojelulain 15 §:ää.

120 §. Kaivoslain 120 § sisältää säännöksen kaivostoiminnan lopettamiseen varautumisesta. Esityksellä muutettaisi voimassa olevaa 120 §:ää siten, että kaivostoiminnan lopettamiseen varautumisen lisäksi kaivosluvan haltijan olisi huomioitava kaivostoiminnassa myös kaivoksen vaiheittainen sulkeminen.

143 §. Kaivoslain 143 §:ssä säädetään kaivosalueen kunnostamisesta. Säännös edellyttää, että kaivostoiminnan harjoittaja, viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä, saattaa kaivosalueen ja kaivoksen apualueen yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehtii niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suorittaa kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet.

Voimassa oleva säännös ei huomioi suljetun kaivoksen vaikutuksia ihmisten terveyden tai ympäristöön, mistä syystä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lain 143 §:ää siten, että kaivostoiminnan harjoittajan velvollisuutena olisi edellä selostetun lisäksi huolehtia siitä, että suljetusta kaivoksesta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia.

Säännös liittyy läheisesti kaivostoimintaa varten asetettavaan vakuuden määrään sillä, kaivoslain 108 §:n nojalla kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Kaivoslain 143 §:n mukaiset velvoitteet lukeutuvat 108 §:n tarkoittamiin kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin.

Työ- ja elinkeinoministeriön teettämän selvityksen mukaan useissa tapauksissa kaivoslain nojalla vaaditut vakuudet on määritetty kattamaan vain ne minimitoimenpiteet, jotka ovat tarpeen

kaivosalueen aitaamiseksi ja ulkopuolisten pääsyn estämiseksi. Etenkin viranomaispalautteessa on tullut esille näkemys vakuuksien yleisestä riittämättömyydestä. Jos kaivoslain 108 §:n mukainen lopetus- ja jälkitoimenpiteiden vakuus luvassa mitoitetaan liian suppeaa käyttötarkoitusta silmällä pitäen, esimerkiksi vain aitaamiseen ja muihin vastaaviin välittömiin turvallisuus-toimiin, kaivoslain alkuperäinenkin tavoite- ja vaatimustaso ei toteudu. Kaivoslain 108 §:ssä on sen perustelujen mukaan lähdetty siitä, että ympäristönsuojelulain mukainen vakuus kattaa lähinnä rikastushiekka-altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset, kun taas kaivoslupan vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkitoimintaan tarvittavat toimenpiteet (erikseen säänneltyä ydinjätehuoltoa lukuunottamatta). Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen on kaivoslain 108 §:n perustelujen mukaan erityisesti arvioitava lain 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Kaivoslain tavoitteena ja tarkoituksena ollut välitöntä turvallisuutta laajempi vakuuden käyttöala ei tällä hetkellä näytä käytännössä aina toteutuvan.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi 143 §:ään asetuksenantovaltuutuksen, jotta tarkemmista kaivosalueen kunnostamistoimenpiteistä olisi mahdollista säätää asetuksella.

Tarkemmilla päättämisvaiheen säännöksillä on vaikutus myös kaivoslain mukaisten vakuuksien määräytymiseen, sillä tarkempien säännösten perusteella kaivosviranomaisen on mahdollista tarkemmin arvioida ne toimenpiteet, jotka vakuuden on katettava ja siten arvioida tarkemmin vakuuden riittävää määrää.

146 §. Kaivoslain 146 §:ssä säädetään kaivostoiminnan lopputarkastuksesta. Pykälän 2 momentin mukaan kaivosviranomaisen on tiedotettava lopputarkastuksesta erityisellä poronhoitoalueella alueen paliskunnille. Säännös ei edellytä tiedottamaan lopputarkastuksesta erityisen poronhoitoalueen ulkopuolelle sijoituville paliskunnille vaan pykälän säännös poronhoidon huomioon ottamisesta ja paliskuntien osallisuudesta koskee vain poronhoitolain mukaisen poronhoitoalueen pohjoisosaa eli poronhoitolain 2 §:n 2 momentin mukaista erityistä poronhoitoaluetta. Perusteltua syytä sille, miksi tiedottamisvelvollisuus ei koske koko poronhoitoaluetta ja kaikkia paliskuntia, ei ole.

Ehdotuksen mukaan paliskuntien yhdenmukaisen aseman saavuttamiseksi poronhoidon nimenomaista huomioonottamista ja paliskuntien osallisuutta koskevien säännösten soveltamisala laajennetaan koskemaan koko poronhoitoaluetta, sen sijaan, että säännökset koskisivat vain erityistä poronhoitoaluetta.

Säännösmuutos tarkoittaisi sitä, että kaivosviranomaisen olisi tiedotettava lopputarkastuksesta aina asianomaista paliskuntaa sen sijaan, että ilmoitus toimitetaan asianomaiselle paliskunnalle vain siinä tilanteessa, että kaivosalue on sijoittunut erityiselle poronhoitoalueelle.

156 §. Kaivoslain 156 §:ssä säädetään rikkomuksen ja laiminlyönnin oikaisemisesta. Kaivoslaki mahdollistaa hallintopakon käyttämisen malminetsinnässä, kaivostoiminnassa tai kullanhudonnassa ilmenneen rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi ja laillisen olotilan palauttamiseksi.

Hallintopakkoasia voi tulla vireille kaivosviranomaisen omasta aloitteesta. Lisäksi hallintopakkoasiassa on vireillepano-oikeus haittaa kärsivällä asianosaisella, rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin-ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät, elinkeino-, liikenne- ja ympä-

ristökeskuksella tai muulla asiassa toimialallaan yleistä etua valvovalla viranomaisella, saamelaiskäräjillä, jos haitalliset vaikutukset ilmenevät saamelaisten kotiseutualueella, kolttien kyläkokouksella, jos haitalliset vaikutukset ilmenevät koltta-alueella.

Sääntelyn toimivuus edellyttää, että kaivosviranomainen valvoo, että kehotusta ja hallintopakotasiassa annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan. Tämän osalta voimassa oleva kaivoslain hallintopakkoa koskeva säännös ei ole riittävän yksiselitteinen. Pykälän muotoilua ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksen mukaan kaivosviranomaisella on yksiselitteinen velvollisuus rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseen. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka nojalla kaivosviranomaisen tulisi valvoa, että annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

165 §. Kaivoslain 165 §:ssä säädetään valitusoikeudesta. Pykälässä säädetty valitusoikeus koskee malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdantalupaa koskevia päätöksiä sekä kaivos-toiminnan lopettamispäätöstä. Pykälän mukainen valitusoikeus koskee myös luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevia päätöksiä. Näiden päätösten osalta esimerkiksi saamelaiskäräjät saavat hakea muutosta sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan tai kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Esimerkiksi kaivosviranomaisen varausta koskevasta päätöksestä saa valittaa oikeudenkäynteistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n mukaisesti.

Kyseisen pykälän mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi. Säännös vastaa kumottua hallintolainkäyttölain 6 §:ää, jonka mukaan päätöksestä sai valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Suomen perustuslain 17 §:n 3 momentin mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi 165 §:ään uusi 4 momentti, jonka mukaan varauspäätökseen saisi hakea muutosta saamelaiskäräjät, kun varausalue sijoittuu saamelaisten kotiseutualueelle ja kolttien kyläkokous, kun varausalue sijoittuu koltta-alueelle. Ehdotettua muutosta on pidettävä perusteluta, sillä saamelaisilla alkuperäiskansana ryhmällä on Suomen perustuslain 17 §:n 3 momentin nojalla oikeus kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan, joka edellyttää, että saamelaiskäräjillä sekä kolttien kyläkokoukselle on turvattava tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa saamelaisten elinympäristöä koskevaan päätöksentekoon.

169 §. Kaivoslain 169 §:ssä säädetään päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Pääsääntöisesti malminetsintälupaan, kullanhuuhdantalupaan ja kaivoslupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen. Kaivoslain 169 §:n 1 momentin nojalla kaivosviranomainen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan tai kullanhuuhdantaluvan voimassaolon jatkamista taikka kullanhuuhdantalupaa, kaivoslupaa tai kaivosturvallisuuslupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen.

Malminetsintälupapäätöstä koskeva valitus voi kohdistua johonkin rajattuun erilliskysymykseen, esimerkiksi malminetsintäalueen tiettyyn osaan. Tällainen valitus saattaa tarpeettomasti viivästyttää malminetsinnän aloittamista koko malminetsintäalueella.

Esityksessä ehdotetaan malminetsintäluvan lisäämistä pykälän soveltamisalaan siten, että kaivosviranomaisen voisi 1 momentin nojalla hakijan pyynnöstä malminetsintälupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voitaisiin valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Kaivosviranomaisen tulisi määräyksessä kiinnittää erityistä huomiota siihen, että päätöksessä on riittävän tarkkarajaisesti yksilöity ne toimenpiteet, joihin toiminnanharjoittaja voisi valituksesta huolimatta ryhtyä. Säännös mahdollistaa siten lupapäätöstä suppeamman täytäntöönpanomääräyksen antamisen. Täytäntöönpanomääräystä annettaessa kaivosviranomaisen tulisi huolehtia, että päätöksessä yksilöidyt toimenpiteet eivät tekisi muutoksenhakua hyödyttömäksi. Määräystä ei saisi siten antaa, jos toiminta tai sitä valmistelevat toimet aiheuttavat esimerkiksi peruuttamattomia tai muutoin merkityksellisiä haitallisia muutoksia ympäristössä. Lisäksi olisi mahdollista määrätä täytäntöönpanon aloittamisajankohdasta. Säännös mahdollistaisi tällöin rajoitettujen toimien aloittamisen, jotta toiminnan täysimääräinen aloittaminen ei kuitenkaan viivästyisi kohtuuttomasti muutoksenhaun johdosta. Kaivosviranomaisen voisi antaa vain sellaisen määräyksen toimenpiteistä, joiden suorittamisen jälkeen olot on mahdollista palauttaa aiempaa vastaaviksi. Lainvoimaa vailla olevan lupapäätöksen mukaisen toiminnan aloittamiseen tulisi olla perusteltu syy.

Voimassa olevan sääntelyn mukaisesti hakemuksen johdosta annettavan päätöksen sisältöön sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä. Päätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta, ja siitä tiedotetaan noudattaen, mitä 58 §:ssä säädetään lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Ehdotuksella ei muutettaisi pykälän 4 momentin säännöstä, jonka nojalla muutoksenhakutuoimioistuvin voisi kumota kaivosviranomaisen pykälän 1 ja 3 momentissa tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä taikka muutoinkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Toiminnan aloittamista koskeva lupapäätös tulisi lähettää välittömästi toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle, joka voisi kumota määräyksen tarvittaessa heti.

Pykälän 5 momentissa säädetään malminetsintäkorvausta koskevasta maksuvelvollisuudesta. Toisin kuin 99 §:ssä säädetään, maksuvelvollisuuden edellytyksenä ei olisi asianomaisen luvan lainvoimaisuus. Malminetsintäkorvaus olisi suoritettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen on antanut 1 tai 3 momentissa tarkoitetun määräyksen. Malminetsintäkorvauksen suuruus ja maksuajankohta seuraavilta vuosilta olisi sen mukainen kuin 99 §:ssä säädetään.

170 a §. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslakiin uusi 170 a §, jonka velvoittaisi kaivosviranomaista ylläpitämään kaivosrekisteriä. Säännöksen 1 momentin mukaan kaivosrekisteriä olisi pidettävä varausilmoituksia, malminetsintälupia ja kullanhuuhtontalupia sekä kaivoslupia koskevista asioista. Käytännössä tämä tarkoittaisi varauksiin ja edellä mainittuihin lupalajeihin liittyvien ilmoitusten, hakemusten, hakemusten täydennyspyyntöjen, hakemusten täydennysten, lausuntojen, mielipiteiden, muistutusten ja lupiin liittyvien päätösten ja muiden hallintotoimien tietojen kirjaamista kaivosviranomaisen käytössä olevaan kaivosrekisteriin. Käytännössä kaivosviranomaisella on jo käytössä kaivosrekisteri, johon kaivosviranomaisen merkitsee esitettyssä ehdotuksessa mainitut tiedot. Kaivosrekisterin pitämisestä on kuitenkin tarpeen säätää lailla, jotta kaivosrekisterin pitäminen olisi kaivosviranomaisen yksiselitteinen velvollisuus.

Ehdotetun uuden säännöksen 2 momentin mukaan jokaisella olisi oikeus saada otteita kaivosrekisteristä. Säännöksessä ei ole tarpeen säätää otteiden maksullisuudesta, sillä kaivoslain 175 §:ssä säädetään valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta.

Säännöksen 3 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuutuksen, jotta kaivosrekisteriin merkittäviä tietoja olisi mahdollista tarkentaa asetuksella.

174 a §. Kaivoslain 174 §:n 1 momentin mukaan kaivoslupa perustuvan hyödyntämisoikeuden että malminetsintälupa perustuvan etuoikeuden voi pantata. Kaivospanttioikeutta voidaan yleisesti pitää erittäin tarpeellisenä esinevakuusoikeutena, joka oikealla tavalla hyödynnettyinä vaikuttanee myönteisesti hankkeiden rahoituksen ehtoihin ja saatavuuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan panttioikeus tulee voimaan, kun kaivosviranomaisen saa luvan haltijalta kirjallisen ilmoituksen panttauksesta. Kaivosviranomaisen kirjaa ilmoituksen saapuneeksi, kuten muutkin viranomaiselle toimitetut asiakirjat. Kun kaivosviranomaisen on vastaanottanut kirjallisen ilmoituksen panttauksesta, antaa kaivosviranomaisen ilmoituksen vastaanotamisesta todistuksen luvanhaltijalle.

Panttioikeuden kirjaamisella on olennainen merkitys panttioikeuden sitovuuden kannalta, sillä panttioikeus tulee voimaan sivullisia sitovasti, kun kaivosviranomaisen on saanut luvan haltijalta kirjallisen ilmoituksen panttauksesta. Menettelyä kutsutaan julkivarmistukseksi, jolla oikeustoimi eli tässä tapauksessa hyödyntämisoikeuden tai malminetsintälupa perustuvan etuoikeuden panttaus tulee ulkoisesti havaittavaksi. Julkivarmistus on pantinsaajan intressissä, koska ilman sitä saaja ei saavuta tavoittelemansa oikeusasemaa.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 29 §:n nojalla kaivosviranomaisen tulee yksilöidystä pyynnöstä antaa tietoja sekä tarvittaessa todistus sille ilmoitetuista panttioikeuksista. Käytännön tilanteet ovat osoittaneet, että panttaustietojen julkisuutta koskevat voimassa olevat säännökset ovat epäselviä eikä panttaustietojen julkisuus käytännössä toteudu. Tällä on merkittävä haitallinen vaikutus panttioikeuden julkivarmistuksen kannalta, kun sivullisilla ei ole mahdollisuutta tarkistaa malminetsintälupa tai hyödyntämisoikeuden panttaustietoja kaivosviranomaisen rekisteristä. Tietojen julkisuutta koskevaa sääntelyä on siten tarpeen täsmentää.

Koska panttaustietojen julkisuudesta ei nimenomaisesti säädetä kaivoslaissa, esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslakiin panttitietojen julkisuutta koskeva säännös. Lisäksi esityksessä ehdotetaan pykälään lisättäväksi asetuksenantovaltuutuksen, jotta panttaustodistusten sisällöstä voitaisi säätää tarkemmin asetuksella.

Ehdotuksen mukaan kaivosviranomaisen rekisteriin merkityt panttioikeuksia koskevat tiedot olisivat julkisia. Jokaisella olisi oikeus tutustua kaivosviranomaisen rekisterin tietoihin koskien luvan panttaustietoja. Kaivosviranomaisen antaisi pyynnöstä lupaa koskevan panttaustodistuksen, jonka sisällöstä voitaisi säätää tarkemmin asetuksella.

9 Lakia alemman asteinen sääntely

10 Voimaantulo

Lakia alemman asteisen sääntelyn tarkistamiseen ja muihin uudistuksen toteuttamiseen tarvittavien toimenpiteiden vuoksi laki ehdotetaan tulemaan voimaan noin puolen vuoden kuluttua sen vahvistamisesta.

11 Toimeenpano ja seuranta

12 Suhde muihin esityksiin

13 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset: /
Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kaivoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan
lisätään
kumotaan

§

[Kirjoita momentin teksti tähän]

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Laki

kaivoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan
lisätään
kumotaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 § Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää kaivos-toimintaa ja järjestää sen edellyttämä alueiden käyttö ja malminetsintä niin, että ne ovat yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä. Lain tarkoituksen toteuttaminen edellyttää yleisten ja yksityisten etujen turvaamista ottaen erityisesti huomioon:

- 1) kaivostoiminnan harjoittamisen edellytykset;
- 2) kiinteistöjen omistajien ja yksityisten haitankärsijöiden oikeusasema;
- 3) toiminnan vaikutukset ympäristöön ja maankäyttöön sekä luonnonvarojen säästävää käyttöä.

Lain tarkoituksena on myös turvata kuntien vaikuttamismahdollisuudet sekä yksilön mahdollisuudet vaikuttaa itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Lain tarkoituksena on lisäksi edistää kaivosten turvallisuutta sekä ehkäistä, vähentää ja torjua tässä laissa tarkoitettua toiminnasta aiheutuvat haitat ja vahingot ja varmistaa haitan tai vahingon aiheuttajan korvausvelvollisuus.

1 § Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävää malminetsintää ja kaivostoimintaa, ja järjestää sen edellyttämä alueiden käyttö. Lain tarkoituksen toteuttaminen edellyttää yleisten ja yksityisten etujen turvaamista ottaen erityisesti huomioon:

- 1) kaivostoiminnan harjoittamisen edellytykset;
- 2) kiinteistöjen omistajien ja yksityisten haitankärsijöiden oikeusasema;
- 3) toiminnan vaikutukset ympäristöön ja maankäyttöön, luonnon monimuotoisuuteen sekä luonnonvarojen kestävä käyttö.

Lain tarkoituksena on myös turvata kuntien vaikuttamismahdollisuudet sekä yksilön mahdollisuudet vaikuttaa itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Lain tarkoituksena on lisäksi edistää kaivosten turvallisuutta sekä ehkäistä, vähentää ja torjua tässä laissa tarkoitettua toiminnasta aiheutuvat haitat ja vahingot ja varmistaa haitan tai vahingon aiheuttajan korvausvelvollisuus.

Voimassa oleva laki

Tässä laissa tarkoitettu toiminta sovitetaan yhteen saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitettulla saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana turvataan. Yhteensovittamisessa otetaan huomioon myös, mitä kolttalaissa (253/1995) säädetään kolttaväestön ja -alueen elinolosuhteiden ja toimeentulomahdollisuuksien edistämisestä sekä kolttakulttuurin ylläpitämisestä ja edistämisestä.

6 § Yleiset periaatteet

Tässä laissa tarkoitettussa toiminnassa on periaatteena, että:

- 1) käytettävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset;
- 2) toiminnan vaikutuksista sekä vahinkojen ja haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja vähentämismahdollisuuksista on riittävä selvvyys;
- 3) toiminnan turvallisuudesta huolehditaan tarpeellisilla toimenpiteillä ja tällöin otetaan huomioon tekniikan kehittyminen;
- 4) niin pitkälle kuin mahdollista:
  - a) estetään vahingot ja toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset;
  - b) poistetaan käytöstä haitallisia vaikutuksia aiheuttavat toiminnot tai, jos tämä ei ole mahdollista, korvataan ne vähemmän haitallisilla;
  - c) varaudutaan häiriö- ja vaaratilanteisiin;

(uusi alakohta)

Ehdotus

Tässä laissa tarkoitettu toiminta sovitetaan yhteen saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitettulla saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana turvataan. Yhteensovittamisessa otetaan huomioon myös, mitä kolttalaissa (253/1995) säädetään kolttaväestön ja -alueen elinolosuhteiden ja toimeentulomahdollisuuksien edistämisestä sekä kolttakulttuurin ylläpitämisestä ja edistämisestä.

6 § Yleiset periaatteet

Tässä laissa tarkoitettussa toiminnassa on periaatteena, että:

- 1) käytettävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset;
- 2) toiminnan vaikutuksista sekä vahinkojen ja haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja vähentämismahdollisuuksista on riittävä selvvyys;
- 3) toiminnan turvallisuudesta huolehditaan tarpeellisilla toimenpiteillä ja tällöin otetaan huomioon tekniikan kehittyminen;
- 4) niin pitkälle kuin mahdollista:
  - a) estetään vahingot ja toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset;
  - b) poistetaan käytöstä haitallisia vaikutuksia aiheuttavat toiminnot tai, jos tämä ei ole mahdollista, korvataan ne vähemmän haitallisilla;
  - c) varaudutaan häiriö- ja vaaratilanteisiin;

d) varmistetaan, että kaivostoiminnan kaikissa vaiheissa hyödynnetään kaikki alueen tavatut kaivosmineraalit, jotka ovat teknistaloudellisesti hyödynnettävissä ja järjestetään myös muiden kaivosmineraalien hallinta asianmukaisesti;

Voimassa oleva laki

5) toiminnasta aiheutuneet haitat ja vahingot korvataan.

7 §
Etsintätyö

Jokaisella on toisenkin alueella oikeus kairvosmineraalien löytämiseksi tehdä geologisia mittauksia ja havaintoja sekä ottaa vähäisiä näytteitä, jos toimenpiteistä ei aiheudu vahinkoa eikä vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä (etsintätyö).

Etsintätyötä ei saa maan pinnalla tehdä:

1) hautausoimilaissa (457/2003) tarkoitetulla hautausmaalla eikä yksityiseen hautaan kuuluvalla alueella eikä 50 metriä näitä lähempänä;

2) puolustusvoimien käytössä olevalla alueella tai sellaisella Rajavartiolaitoksen hallitsemalla alueella, jossa liikkumista on rajoitettu tai se on kielletty, taikka 100 metriä lähempänä tällaista aluetta;

3) alueella, jolla liikkumista on rajoitettu tai jolle sivullisilta on pääsy kielletty;

4) yleisessä käytössä olevalla liikenne- ja kulkuväylällä;

5) 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai muuta näihin rinnastettavaa tilaa ja niihin liittyvää, yksityistä piha-aluetta taikka tällaisen rakennuksen paikkaa, jota varten on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakentamiseen tarvittava lupa ja rakentaminen on aloitettu;

6) puutarhatalouden käytössä olevalla alueella;

Ehdotus

5) toiminnasta aiheutuneet haitat ja vahingot korvataan.

7 §
Etsintätyö

Jokaisella on toisenkin alueella oikeus kairvosmineraalien löytämiseksi tehdä geologisia mittauksia ja havaintoja sekä ottaa vähäisiä näytteitä, jos toimenpiteistä ei aiheudu vahinkoa eikä vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä (etsintätyö).

Etsintätyötä ei saa maan pinnalla tehdä:

1) hautausoimilaissa (457/2003) tarkoitetulla hautausmaalla eikä yksityiseen hautaan kuuluvalla alueella eikä 50 metriä näitä lähempänä;

2) puolustusvoimien käytössä olevalla alueella tai sellaisella Rajavartiolaitoksen hallitsemalla alueella, jossa liikkumista on rajoitettu tai se on kielletty, taikka 100 metriä lähempänä tällaista aluetta;

3) alueella, jolla liikkumista on rajoitettu tai jolle sivullisilta on pääsy kielletty;

4) yleisessä käytössä olevalla liikenne- ja kulkuväylällä;

5) 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai muuta näihin rinnastettavaa tilaa ja niihin liittyvää, yksityistä piha-aluetta taikka tällaisen rakennuksen paikkaa, jota varten on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakentamiseen tarvittava lupa ja rakentaminen on aloitettu;

6) viljelykseen soveltuvalla pellolla, jollaiseksi luetaan käytössä oleva maatalous-, puutarha- ja peltoenergiakasvien viljelyala, hoidettu viljelemätön pelto sekä kasvimaat;

Voimassa oleva laki

7) 50 metriä lähempänä yleistä rakennusta tai laitosta taikka yli 35 000 voltin jännitteistä sähkölinjaa tai muuntoasemaa;

8) muulla 1–7 kohtaa vastaavalla erityiseen käyttöön otetulla alueella.

Etsintätyötä saa kuitenkin tehdä 2 momentin 2–8 kohdassa tarkoitetulla alueella asiassa toimivaltaisen viranomaisen tai laitoksen taikka asianomaisen oikeudenhaltijan suostumuksella.

12 §

Ilmoitus malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, poronhoito-laissa säädetyllä erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulla alueella (*erityinen poronhoitoalue*) asianomaisille paliskunnille ja kolttilaissa tarkoitetulla koltta-alueella kolttien kyläkoukselle.

(uusi momentti)

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille sen mukaan kuin malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään.

(uusi momentti)

Ehdotus

7) 50 metriä lähempänä yleistä rakennusta tai laitosta taikka yli 35 000 voltin jännitteistä sähkölinjaa tai muuntoasemaa;

8) muulla 1–7 kohtaa vastaavalla erityiseen käyttöön otetulla alueella.

Etsintätyötä saa kuitenkin tehdä 2 momentin 2–8 kohdassa tarkoitetulla alueella asiassa toimivaltaisen viranomaisen tai laitoksen taikka asianomaisen oikeudenhaltijan suostumuksella.

12 §

Ilmoitus malminetsinnästä, malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille ja kolttilaissa tarkoitetulla koltta-alueella kolttien kyläkoukselle.

Ilmoitus on tehtävä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille sen mukaan kuin malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään.

Mikäli malminetsintää toteutetaan 9 §:ssä tarkoitetulla kiinteistön omistajan suostumuksella, on malminetsinnästä vastaavan ennen 9 §:ssä tarkoitettua malminetsinnän aloittamista tehtävä kirjallinen ilmoitus malminetsinnästä kaivosviranomaiselle.

Voimassa oleva laki

Tarkempia säännöksiä ilmoitusmenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Malminetsintäalueen jälkitoimenpiteet

Kun malminetsintälupa on rauennut tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on:

- 1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan;
- 2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteet on saatettu loppuun.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, erityisellä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille ja koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle.

(uusi momentti)

18 §

Kaivosluvan haltijan velvollisuudet

Kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että:

- 1) kaivostoiminnasta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;

Ehdotus

Tarkempia säännöksiä ilmoitusmenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Malminetsintäalueen jälkitoimenpiteet

Kun malminetsintälupa on rauennut tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on:

- 1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan;
- 2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteet on saatettu loppuun.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille ja koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle.

Ilmoitus on tehtävä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.

18 §

Kaivosluvan haltijan velvollisuudet

Kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että:

- 1) kaivostoiminnasta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;

Voimassa oleva laki

- 2) kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä kaivostoiminnan kokonaiskustannukset huomioon ottaen kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta;
- 3) louhinnassa ja hyödyntämisessä ei tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta;
- 4) kaivoksen ja esiintymän mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta.

(uusi kohta)

(uusi kohta)

(uusi kohta)

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista sekä ilmoittamaan, jos tiedot mineraalivarannoista muuttuvat olennaisesti. Tarkempia säännöksiä kaivosviranomaiselle toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Ilmoitus kullanhuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhtojan on ilmoitettava kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaiden kotiseutualueella saamelaiskäräjille, erityisellä

Ehdotus

- 2) kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä kaivostoiminnan kokonaiskustannukset huomioon ottaen kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta;
- 3) louhinnassa ja hyödyntämisessä ei tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta;
- 4) kaivoksen ja esiintymän mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;

5) niin pitkälle kuin mahdollista kaivostoiminnan suunnittelussa huomioidaan kaivoksen vaiheittaisen sulkemisen mahdollisuus;

6) niin pitkälle kuin mahdollista vahingollisia ympäristövaikutuksia vältetään;

7) kaivoksen sulkemiseen liittyvät toimenpiteet toteutetaan siten, ettei suljetusta kaivoksesta aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle tai huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia.

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista sekä ilmoittamaan, jos tiedot mineraalivarannoista muuttuvat olennaisesti. Tarkempia säännöksiä kaivosviranomaiselle toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Ilmoitus kullanhuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhtojan on ilmoitettava kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa.

Ilmoitus on lisäksi tehtävä saamelaiden kotiseutualueella saamelaiskäräjille ja kolttialueella kolttien kyläkokoukselle.

Voimassa oleva laki

poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille ja koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle.

(uusi momentti)

30 §

Kullanhuuhdonta-alueen lopputarkastus

Saatuun 29 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Jos kullanhuuhtoja laiminlyö mainitun ilmoitusvelvollisuuden, voi kaivosviranomaisen omasta aloitteesta käynnistää lopputarkastuksen.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava lopputarkastuksesta kullanhuuhtojalle ja alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle sekä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle ja erityisellä poronhoitoalueella alueen paliskunnille.

(uusi pykälä)

Ehdotus

Ilmoitus on tehtävä poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.

30 §

Kullanhuuhdonta-alueen lopputarkastus

Saatuun 29 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Jos kullanhuuhtoja laiminlyö mainitun ilmoitusvelvollisuuden, voi kaivosviranomaisen omasta aloitteesta käynnistää lopputarkastuksen.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava lopputarkastuksesta kullanhuuhtojalle ja alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle sekä saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, koltta-alueella kolttien kyläkokoukselle ja **poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.**

31 a §

Hakijan neuvonta

Sen lisäksi, mitä hallintolain (434/2003) 8 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta antaa hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa, lupaviranomaisen on annettava pyynnöstä hakijalle sähköisessä muodossa tietoa:

- 1) lupahakemuksessa esitettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä;**
- 2) asian selvittämiseksi hankittavista lausunnoista ja niiden antamiselle varattavasta määräajasta;**
- 3) päätöksen arvioidusta antamisajankohdasta.**

Lupaviranomainen voi lisäksi hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan järjestää tapaamisen lupa-asiasta hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi. Tapaamiseen voidaan kutsua myös muita hankkeen viranomaiskäsittelyissä toimivaltaisia viranomaisia.

Neuvonta on maksutonta.

36 §
Lupahakemuksen täydentäminen

Lupahakemuksen täydentämisestä säädetään hallintolain (434/2003) 22 ja 33 §:ssä.

(uusi momentti)

44 §
Varausilmoitus

Varausilmoitus on toimitettava kaivosviranomaiselle. Ilmoituksessa on esitettävä tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) varaajasta;
- 2) alueesta, jota etuoikeuden varaus koskee (varausalue);
- 3) tutkimussuunnitelman laadinnasta ja muista malminetsintälupahakemusta valmistavista toimenpiteistä sekä niiden aikataulusta.

(uusi momentti)

36 §
Lupahakemuksen täydentäminen

Lupahakemuksen täydentämisestä säädetään hallintolain (434/2003) 22 ja 33 §:ssä.

Jos asiaa käsiteltäessä kaivosviranomaisella ilmenee tarve pyytää hakijalta asian ratkaisemiseksi tarpeellisia selvityksiä, tätä koskevassa pyynnössä on yksilöitävä, mistä erityisistä seikoista selvitystä on esitettävä ja millä perusteella niiden esittäminen on tarpeen.

44 §
Varausilmoitus

Varausilmoitus on toimitettava kaivosviranomaiselle. Ilmoituksessa on esitettävä tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) varaajasta;
- 2) alueesta, jota etuoikeuden varaus koskee (varausalue);
- 3) tutkimussuunnitelman laadinnasta ja muista malminetsintälupahakemusta valmistavista toimenpiteistä sekä niiden aikataulusta.

Varausalueesta on rajattava 7 §:n 2 momentissa sekä 9 §:n 4 momentissa tarkoitetut alueet.

Varausilmoitus ei saa koskea aluetta, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalue-

Voimassa oleva laki

Varausilmoitus ei saa koskea aluetta, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen. Varausilmoitus ei myöskään saa koskea aiemmin varausalueena ollutta aluetta, ennen kuin vuosi on kulunut varauspäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta.

Tarkempia säännöksiä varausilmoituksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

46 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteet

Malminetsintälupaa ja kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää:

- 1) 7 §:n 2 momentissa tarkoitettulle alueelle;
- 2) 9 §:n 4 momentissa tarkoitettulle alueelle;
- 3) aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruttamisesta on kulunut kaksi vuotta luvan viimeisestä voimassaolopäivästä lukien;
- 4) aiemmin kaivosalueena olleelle alueelle ennen kuin kaksi vuotta on kulunut kaivos-toiminnan lopettamispäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä edeltäneestä päivästä;
- 5) alueelle, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen tai josta on tehty varausilmoitus 44 §:ssä säädetyllä tavalla;
- 6) alueelle, jossa luvan mukainen toiminta vaikeuttaisi oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista;
- 7) alueelle, jonka osalta kunta vastustaa luvan myöntämistä kaavoituksesta johtuvasta tai muusta alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syystä, jollei luvan myöntämiselle ole erityistä syytä;

Ehdotus

seen tai kullanhuuhdonta-alueeseen. Varausilmoitus ei myöskään saa koskea aiemmin varausalueena ollutta aluetta, ennen kuin vuosi on kulunut varauspäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta.

Tarkempia säännöksiä varausilmoituksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

46 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteet

Malminetsintälupaa ja kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää:

- 1) 7 §:n 2 momentissa tarkoitettulle alueelle;
- 2) 9 §:n 4 momentissa tarkoitettulle alueelle;
- 3) aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruttamisesta on kulunut kaksi vuotta luvan viimeisestä voimassaolopäivästä lukien;
- 4) aiemmin kaivosalueena olleelle alueelle ennen kuin kaksi vuotta on kulunut kaivos-toiminnan lopettamispäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä edeltäneestä päivästä;
- 5) alueelle, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen tai josta on tehty varausilmoitus 44 §:ssä säädetyllä tavalla;
- 6) alueelle, jossa luvan mukainen toiminta vaikeuttaisi oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista;
- 7) alueelle, jonka osalta kunta vastustaa luvan myöntämistä kaavoituksesta johtuvasta tai muusta alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syystä, jollei luvan myöntämiselle ole erityistä syytä;

(uusi kohta)

8) jos on painavia perusteita epäillä, että haetun alueen laajuuden johdosta taikka hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä muista syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan ryhtyä luvan mukaiseen toimintaan, taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia; laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

47 §

Kaivosluvan myöntämisen edellytykset

Esiintymän tulee olla kooltaan, pitoisuudeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan hyödyntämiskelpoinen.

Kaivosalue ja kaivoksen apualue eivät saa sijaita alueella, jolle ei 46 §:n 1 momentin 1–5 kohdan mukaan voida myöntää malminetsintälupaa eikä kullanhuuhdentalupaa.

(uusi momentti)

Kaivoslupa voidaan kuitenkin myöntää 46 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettusta esteestä huolimatta, jos:

- 1) 46 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät; tai
- 2) kaivosalue ei muutoin ole mahdollista 19 §:n mukaisesti toteuttaa ja kyseinen alue ei ole 7 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa taikka 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu alue.

8) alueelle, jossa luvan mukainen toiminta aiheuttaa olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;

9) jos on painavia perusteita epäillä, että haetun alueen laajuuden johdosta taikka hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä muista syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan ryhtyä luvan mukaiseen toimintaan, taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt **tämän lain mukaisessa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön** perustuvia velvollisuuksia; laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

47 §

Kaivosluvan myöntämisen edellytykset

Esiintymän tulee olla kooltaan, pitoisuudeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan hyödyntämiskelpoinen.

Kaivosalue ja kaivoksen apualue eivät saa sijaita alueella, jolle ei 46 §:n 1 momentin 1–5 kohdan mukaan voida myöntää malminetsintälupaa eikä kullanhuuhdentalupaa.

Hakijalla tulee olla käytettävissä haettuun lupaan perustuvaan toimintaan nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset.

Kaivoslupa voidaan kuitenkin myöntää 46 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettusta esteestä huolimatta, jos:

- 1) 46 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät; tai
- 2) kaivosalue ei muutoin ole mahdollista 19 §:n mukaisesti toteuttaa ja kyseinen alue ei ole 7 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa taikka 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu alue.

Voimassa oleva laki

Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Kaavan oikeusvaikutuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa.

48 §

Kaivosluvan myöntämisen esteet

Kaivoslupaa ei saa myöntää, jos on painavia perusteita epäillä, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta, taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia. Laiminlyöntien olennaisuutta arvioidessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

Vaikka kaivosluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä, lupaa ei saa myöntää, jos kaivostoiminta aiheuttaa vaaraa yleiselle turvallisuudelle, aiheuttaa huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia tai heikentää merkittävästi paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja eikä mainittua vaaraa tai vaikutuksia voida lupamääräyksiin poistaa.

51 §

Malminetsintäluvassa annettavat määräykset

Malminetsintäluvassa on määrättävä malminetsintäalueen sijainti ja rajat.

Ehdotus

Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. *Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan tai asemakaavaan.*

48 §

Kaivosluvan myöntämisen esteet

Kaivoslupaa ei saa myöntää, jos on painavia perusteita epäillä, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä hakijalla ei ole *käytettävissä haettuun lupaan perustuvaan toimintaan nähden tarpeellista asiantuntemusta tai muutoin riittäviä edellytyksiä* tai ilmeisesti tarkoitustakaan huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt *tämän lain mukaisessa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön* perustuvia velvollisuuksia. Laiminlyöntien olennaisuutta arvioidessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

Vaikka kaivosluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä, lupaa ei saa myöntää, jos kaivostoiminta aiheuttaa vaaraa yleiselle turvallisuudelle, aiheuttaa huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia *taikka tai* elinkeino-oloja eikä mainittua vaaraa tai vaikutuksia voida lupamääräyksiin poistaa.

51 §

Malminetsintäluvassa annettavat määräykset

Malminetsintäluvassa on määrättävä malminetsintäalueen sijainti ja rajat.

Voimassa oleva laki

Malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) malminetsintätutkimusten ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista;
- 2) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;
- 3) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäkansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;
- 4) tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvolvollisuudesta;
- 5) jälkitoimenpiteistä ja ajankohdasta, jolloin jälkitoimenpiteitä koskeva ilmoitus on viimeistään tehtävä;
- 6) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta;
- 7) velvollisuudesta ilmoittaa tutkimustöistä asianomaiselle toimialallaan yleistä etua valvovalle viranomaiselle;
- 8) malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta;
- 9) vakuudesta 10 luvun mukaisesti;

(uusi kohta)

Ehdotus

Malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) malminetsintätutkimusten ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista;
- 2) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;
- 3) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäkansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;
- 4) tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvolvollisuudesta;
- 5) jälkitoimenpiteistä ja ajankohdasta, jolloin jälkitoimenpiteitä koskeva ilmoitus on viimeistään tehtävä;
- 6) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta;
- 7) velvollisuudesta ilmoittaa tutkimustöistä asianomaiselle toimialallaan yleistä etua valvovalle viranomaiselle;
- 8) malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta;
- 9) vakuudesta 10 luvun mukaisesti;

10) toimenpiteistä, joilla varmistutaan, ettei malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa;

Voimassa oleva laki

10) muista malminetsintää ja malminetsintä-alueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

11) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

(uusi momentti)

52 §

Kaivosluvassa annettavat määräykset

Kaivosluvassa on määrättävä muodostettavan kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti ja rajat ottaen huomioon, mitä 19 ja 47 §:ssä säädetään, sekä kaivoksen apualueita koskevien käyttö- ja muiden erityisten oikeuksien sisältö. Lupaviranomainen voi tehdä hakemuksessa esitettyyn kaivosalueeseen tai kaivoksen apualueeseen sellaisia sijaintia ja rajoja koskevia muutoksia, jotka ovat tämän lain säännökset huomioon ottaen tarpeellisia.

Kaivosluvassa tulee asettaa määräaika, jonka kuluessa kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvan haltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta.

Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;

2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen

Ehdotus

11) muista malminetsintää ja malminetsintä-alueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

12) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

Tarkempia säännöksiä malminetsintäluvassa annettavista määräyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

52 §

Kaivosluvassa annettavat määräykset

Kaivosluvassa on määrättävä muodostettavan kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti ja rajat ottaen huomioon, mitä 19 ja 47 §:ssä säädetään, sekä kaivoksen apualueita koskevien käyttö- ja muiden erityisten oikeuksien sisältö. Lupaviranomainen voi tehdä hakemuksessa esitettyyn kaivosalueeseen tai kaivoksen apualueeseen sellaisia sijaintia ja rajoja koskevia muutoksia, jotka ovat tämän lain säännökset huomioon ottaen tarpeellisia.

Kaivosluvassa tulee asettaa määräaika, jonka kuluessa kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvan haltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta.

Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;

2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistystä ei vaaranneta tai vaikeuteta;

Voimassa oleva laki

mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;

3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta;

4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;

5) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;

6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;

7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;

8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

(uusi kohta)

(uusi kohta)

(uusi kohta)

(uusi momentti)

Ehdotus

3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta;

4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;

5) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;

6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;

7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;

8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.;

10) puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana;

11) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutuminen;

12) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävä heikentyminen.

Tarkempia säännöksiä kaivosluvassa annettavista määräyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Voimassa oleva laki

Kullanhuuhdontaluvassa annettavat määräykset

Kullanhuuhdontaluvassa on määrättävä kullanhuhdonta-alueen sijainti ja rajat.

Kullanhuuhdontaluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kullanhuhdonnan ajankohdista ja menetelmistä;
- 2) kullanhuhdonta-alueen kunnossapidosta;
- 3) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;
- 4) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;
- 5) kullanhuhdontaa koskevasta selvitysvollisuudesta;
- 6) jälkitoimenpiteistä;
- 7) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta;
- 8) vakuudesta 10 luvun mukaisesti;
- 9) muista kullanhuhdontaa ja kullanhuhdonta-alueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;
- 10) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

(uusi momentti)

Ehdotus

54 §

Kullanhuuhdontaluvassa annettavat määräykset

Kullanhuuhdontaluvassa on määrättävä kullanhuhdonta-alueen sijainti ja rajat.

Kullanhuuhdontaluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kullanhuhdonnan ajankohdista ja menetelmistä;
- 2) kullanhuhdonta-alueen kunnossapidosta;
- 3) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;
- 4) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;
- 5) kullanhuhdontaa koskevasta selvitysvollisuudesta;
- 6) jälkitoimenpiteistä;
- 7) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta;
- 8) vakuudesta 10 luvun mukaisesti;
- 9) muista kullanhuhdontaa ja kullanhuhdonta-alueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;
- 10) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

Tarkempia säännöksiä kullanhuhdontaluvassa annettavista määräyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

(uusi pykälä)

56 §

Lupapäätöksen sisältö

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtonalupaa sekä kaivosalueunastuslupaa koskevassa päätöksessä on selostettava hakemuksen tarkoitus tai liitettävä hakemus tarpeellisilta osin päätökseen. Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, päätökseen on sisällytettävä yhteysviranomaisen tekemä perusteltu päätelmä. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointiselostus, perusteltu päätelmä ja mahdolliset ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 29 §:ssä tarkoitetut, valtioiden rajat ylittäviin vaikutuksiin liittyvät kansainvälistä kuulemista koskevat asiakirjat on otettu huomioon.

55 a §

Varauspäätöksen sisältö

Varausta koskevassa päätöksessä on selostettava varauksen tarkoitus ja vaikutukset.

Varauspäätöksessä on vahvistettava varausalueen sijainti ja rajat. Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että vahvistettava varausalue ei sijaitse 7 §:n 2 momentissa sekä 9 §:n 4 momentissa tarkoitetuilla alueilla.

Päätöksessä on ilmoitettava varauspäätöksen voimassaoloaika ja siitä on käytävä ilmi voimassaoloaikaa koskeva harkinta. Päätöksessä on otettava kantaa kaivoslain 55 §:ssä säädettyihin varausilmoituksen ratkaisuperusteisiin.

Tarkempia säännöksiä varauspäätöksen sisällöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

56 §

Lupapäätöksen sisältö

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtonalupaa sekä kaivosalueunastuslupaa koskevassa päätöksessä on selostettava hakemuksen tarkoitus tai liitettävä hakemus tarpeellisilta osin päätökseen. Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, päätökseen on sisällytettävä yhteysviranomaisen tekemä perusteltu päätelmä. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointiselostus, perusteltu päätelmä ja mahdolliset ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 29 §:ssä tarkoitetut, valtioiden rajat ylittäviin vaikutuksiin liittyvät kansainvälistä kuulemista koskevat asiakirjat on otettu huomioon.

(uusi momentti)

Kaivoslupaa koskevaan päätökseen on liitettävä kartta kaivosalueesta. Tarkempia säännöksiä lupapäätöksen liitekartasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

58 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

58 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on toimitettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdonta-lupaa koskeva päätös hakijalle.

Lupaviranomaisen on toimitettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdonta-lupaa koskeva päätös hakijalle.

Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Kaivosluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä on viipymättä toimitettava jäljennös Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Kaivosluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä on viipymättä toimitettava jäljennös Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Jos päätös kohdistuu saamelaisten kotiseutu-alueelle tai se koskee 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, on jäljennös päätöksestä toimitettava saamelaiskäräjille. Koltta-alueelle kohdistuvasta päätöksestä on toimitettava jäljennös kolttien kyläkokoukselle ja erityiselle poronhoitoalueelle kohdistuvasta päätöksestä jäljennös asianomaiselle paliskunnalle.

Jos päätös kohdistuu saamelaisten kotiseutu-alueelle tai se koskee 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, on jäljennös päätöksestä toimitettava saamelaiskäräjille. Koltta-alueelle kohdistuvasta päätöksestä on toimitettava jäljennös kolttien kyläkokoukselle.

(uusi momentti)

Jäljennös päätöksestä on toimitettava asianomaisille paliskunnille.

Lupaviranomaisen on ilmoitettava päätöksen antamisesta niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Jos päätöksestä on ilmoitettava yli kolmellekymmenelle tiedossa ole-

Lupaviranomaisen on ilmoitettava päätöksen antamisesta niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Jos päätöksestä on ilmoitettava yli kolmellekymmenelle tiedossa ole-

Voimassa oleva laki

valle henkilölle tai kun henkilöiden lukumäärää ei tiedetä, sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta tiedottamisesta 40 §:n 2 momentissa säädetään. Jos päätöksestä on annettava tieto yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle, sovelletaan, mitä lupahakemuksesta tiedottamisesta 40 §:n 3 momentissa säädetään.

Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, riittää, että jäljennös päätöksestä toimitetaan tai tieto sen antamisesta ilmoitetaan muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

Lupaviranomaisen on huolehdittava, että kunnat, joiden alueita päätös koskee, julkaisevat viipymättä tiedon päätöksestä siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Lupaviranomaisen on lisäksi julkaistava tieto päätöksestä ainakin yhdessä päätöksessä tarkoitetun toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai sen julkaiseminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta.

Lupaviranomaisen on huolehdittava, että malminetsintä lupaa, kaivos lupaa ja kullanhuhdontalupaa koskevasta päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitettuun kiinteistötietojärjestelmään.

Jos lupapäätökseen sovelletaan eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annettua lakia, päätöksestä tiedottamiseen sovelletaan sen sijaan, mitä 1–6 momentissa säädetään, mainitun lain 15 §:ää.

59 §

Kaivosalue lunastus lupaa koskevasta päätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on toimitettava kaivosalue lunastus lupaa koskeva päätös hakijalle.

Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä viipymättä Maanmittauslaitokselle.

Ehdotus

valle henkilölle tai kun henkilöiden lukumäärää ei tiedetä, sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta tiedottamisesta 40 §:n 2 momentissa säädetään. Jos päätöksestä on annettava tieto yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle, sovelletaan, mitä lupahakemuksesta tiedottamisesta 40 §:n 3 momentissa säädetään.

Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, riittää, että jäljennös päätöksestä toimitetaan tai tieto sen antamisesta ilmoitetaan muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

Lupaviranomaisen on huolehdittava, että kunnat, joiden alueita päätös koskee, julkaisevat viipymättä tiedon päätöksestä siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Lupaviranomaisen on lisäksi julkaistava tieto päätöksestä ainakin yhdessä päätöksessä tarkoitetun toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai sen julkaiseminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta.

Lupaviranomaisen on huolehdittava, että malminetsintä lupaa, kaivos lupaa ja kullanhuhdontalupaa koskevasta päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitettuun kiinteistötietojärjestelmään.

Jos lupapäätökseen sovelletaan eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annettua lakia, päätöksestä tiedottamiseen sovelletaan sen sijaan, mitä 1–6 momentissa säädetään, mainitun lain 15 §:ää.

59 §

Kaivosalue lunastus lupaa koskevasta päätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on toimitettava kaivosalue lunastus lupaa koskeva päätös hakijalle.

Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä viipymättä Maanmittauslaitokselle.

Voimassa oleva laki

Lupaviranomaisen on huolehdittava, että tieto päätöksestä julkaistaan noudattaen, mitä lupapäätöksestä tiedottamisesta 58 §:n 6 momentissa säädetään.

61 §

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkaminen

Malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Ehdotus

teistöjen omistajille ja haltijoille sekä viipymättä **kaivosviranomaiselle ja** Maanmittauslaitokselle.

Lupaviranomaisen on huolehdittava, että tieto päätöksestä julkaistaan noudattaen, mitä lupapäätöksestä tiedottamisesta 58 §:n 6 momentissa säädetään.

61 §

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkaminen

Malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) **luvanhaltija on olennaisilta osin toteuttanut malminetsintäluvan perusteena olevan tutkimussuunnitelman mukaiset tutkimustoimenpiteet ja** malminetsintä on **muutoinkin** ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) **luvanhaltija ei ole olennaisesti laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä; laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmällisyys, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.**
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

(uusi momentti)

Sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä, on malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen tai kiinteistöjen omistajien suostumus, kun malminetsintäluvan voimassaololle haetaan jatkoa ja hakemuksen kohteena oleva malminetsintälupa on ollut voimassa vähintään kymmenen vuotta. Tässä 3 momentissa tarkoitettu alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen tai kiinteistöjen omistajien suostumus päättyy, kun malminetsintälupa raukeaa tai se peruutetaan.

(uusi momentti)

3 momentissa säädetty edellytys täyttyy, jos hakija osoittaa, että suostumuksen ovat antaneet ne alueen hallinnasta vastaavat viranomaiset tai laitokset tai kiinteistöjen omistajat, joiden omistamat kiinteistöt kattavat vähintään yhden kolmasosan malminetsintäalueesta.

(uusi momentti)

Mikäli edellä 3 momentissa tarkoitetun edellytyksen ei voida katsoa täyttyvän alueen hallinnasta vastaavat viranomaisten tai laitosten tai kiinteistöjen omistajien suostumuksen puuttuessa, voi valtioneuvosto, toiminnanharjoittajan hakemuksesta jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa, jos hanke on yleisen tarpeen vaatima ja täyttää muuten malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytykset. Yleisen tarpeen vaatimusta arvioidaan erityisesti hankkeen paikallis- ja aluetaloudellisten sekä työllisyysvaikutusten ja yhteiskunnan raaka-ainehuollon tarpeen perusteella.

(uusi momentti)

Jos lainvoimaiseen lupaan perustuva malminetsintä on luvan voimassa ollessa täytynyt ylivoimaisen esteen takia tai muista toiminnanharjoittajasta johtumattomista erityisistä syistä keskeyttää, voi kaivosviranomainen toiminnanharjoittajan hakemuksesta pidentää luvan voimassaoloa enintään niin pitkän ajan kuin työ on ollut keskeytettynä. Hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä 37–40 ja 42 §:ssä säädetään lupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä 56 §:n

1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta. Tässä momentissa tarkoitettua luvan voimassaolon pidennystä ei huomioida 1 momentissa tarkoitettua luvan enimmäiskestoä tarkasteltaessa.

63 §

Kaivosluvan voimassaolon jatkaminen

Määräajan voimassa olevalle kaivosluvalle voidaan myöntää jatkoaikaa toistaiseksi tai enintään kymmenen vuotta kerrallaan sen mukaan kuin on edelleen tarpeen esiintymän hyödyntämiseksi ja ottaen huomioon muut hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneet seikat.

Kaivosluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) esiintymää on hyödynnetty tehokkaasti ja järjestelmällisesti;
- 2) esiintymä on kooltaan, pitoisuudeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan edelleen hyödyntämiskelpoinen;
- 3) luvanhaltija ei ole olennaisesti rikkonut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia taikka lupamääräyksiä.

65 §

Kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkaminen

63 §

Kaivosluvan voimassaolon jatkaminen

Määräajan voimassa olevalle kaivosluvalle voidaan myöntää jatkoaikaa toistaiseksi tai enintään kymmenen vuotta kerrallaan sen mukaan kuin on edelleen tarpeen esiintymän hyödyntämiseksi ja ottaen huomioon muut hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneet seikat.

Kaivosluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) esiintymää on hyödynnetty tehokkaasti ja järjestelmällisesti;
- 2) esiintymä on kooltaan, pitoisuudeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan edelleen hyödyntämiskelpoinen;
- 3) luvanhaltija *ei ole olennaisesti laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä; laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.*

65 §

Kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkaminen

Voimassa oleva laki

Kullanhuuhdontaluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kymmenen vuotta kerrallaan. Kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) kullanhuuhdonta on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) kullanhuuhdonta-alueella on edelleen maalajeista huuhdottavaa kultaa niin runsaasti ja sellaisessa muodossa, että kullanhuuhdonnan jatkamiselle on edellytykset;
- 3) kullanhuuhtoja on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohututonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

73 § Luvan siirto

Malminetsintälupa, kaivoslupa ja kullanhuuhdontalupa voidaan siirtää toiselle. Siirron saajan tulee täyttää vastaavat vaatimukset kuin luvanhaltijalta tämän lain mukaan edellytetään. Uraanin tai toriumin tuottamista koskevan kaivosluvan siirron saajalla tulee lisäksi olla ydinenergialain mukainen lupa kaivostoimintaan.

Luvanhaltija voi hakea luvan siirtoa tekeväällä asiasta hakemuksen kaivosviranomaiselle. Hakemuksessa on esitettävä siirron kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys siirron saajasta sekä siirron käsittelyn kan-

Ehdotus

Kullanhuuhdontaluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kymmenen vuotta kerrallaan. Kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) kullanhuuhdonta on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) kullanhuuhdonta-alueella on edelleen maalajeista huuhdottavaa kultaa niin runsaasti ja sellaisessa muodossa, että kullanhuuhdonnan jatkamiselle on edellytykset;
- 3) kullanhuuhtoja *ei ole olennaisesti laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä; laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmällisyys, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.*;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohututonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

73 § Luvan siirto

Malminetsintälupa, kaivoslupa ja kullanhuuhdontalupa voidaan siirtää toiselle. Siirron saajan tulee täyttää vastaavat vaatimukset kuin luvanhaltijalta tämän lain mukaan edellytetään. Uraanin tai toriumin tuottamista koskevan kaivosluvan siirron saajalla tulee lisäksi olla ydinenergialain mukainen lupa kaivostoimintaan.

Luvanhaltija voi hakea luvan siirtoa tekeväällä asiasta hakemuksen kaivosviranomaiselle. Hakemuksessa on esitettävä siirron kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys siirron saajasta sekä siirron käsittelyn kan-

Voimassa oleva laki

nalta muut merkitykselliset seikat. Hakemukseen on liitettävä tarvittavat viranomaisen todistukset, rekisterinotteet ja vastaavat asiakirjat, joilla varmennetaan hakemuksessa esitetyt tiedot ja siirron saajan suostumus. Tarkempia säännöksiä hakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Kaivosviranomaisen on hyväksyttävä luvan siirto, jos siirron saaja täyttää 1 momentissa mainitut edellytykset ja viranomaiselle on toimitettu 2 momentissa tarkoitetut selvitykset. Kaivosviranomaisen voi kuitenkin hylätä malminetsintäluvan ja kullanhuuhdentaluvan siirtoa koskevan hakemuksen 46 §:n 1 momentin 8 kohdassa mainituin perustein sekä kaivosluvan siirtoa koskevan hakemuksen 48 §:n 1 momentissa mainituin perustein.

Ehdotus

nalta muut merkitykselliset seikat. **Hakemuksessa on esitettävä luotettava selvitys siirron tarkoituksesta ja siirron saajan suunnitelmasta toteuttaa siirrettävään lupaan perustuvaa toimintaa.** Hakemukseen on liitettävä tarvittavat viranomaisen todistukset, rekisterinotteet ja vastaavat asiakirjat, joilla varmennetaan hakemuksessa esitetyt tiedot ja siirron saajan suostumus. Tarkempia säännöksiä hakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Kaivosviranomaisen on hyväksyttävä luvan siirto, jos siirron saaja täyttää 1 momentissa mainitut edellytykset ja viranomaiselle on toimitettu 2 momentissa tarkoitetut selvitykset. Kaivosviranomaisen voi kuitenkin hylätä malminetsintäluvan ja kullanhuuhdentaluvan siirtoa koskevan hakemuksen, **jos on painavia perusteita epäillä, että luvan käsittämän alueen laajuuden johdosta taikka luvan siirtoa koskevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä muista syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan aloittaa tai jatkaa luvan mukaista toimintaa, taikka siirron saaja on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tämän lain mukaisessa toiminnassa toimintaan soveltuvasta lainsäädännöstä johtuvia velvollisuuksia; laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä. Kaivosviranomaisen on hylättävä kaivosluvan siirtoa koskevan hakemuksen, jos on painavia perusteita epäillä, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä siirron saajalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta, jatkamisesta tai lopettamisesta, hakijalla ei ole käytettävissä haettuun lupaan perustuvaa toimintaan nähden tarpeellista asiantuntemusta tai muutoin riittäviä edellytyksiä taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tämän lain mukaisessa toiminnassa toimintaan soveltuvasta lainsäädännöstä johtuvia velvollisuuksia. Laiminlyöntien olennaisuutta arvioi-**

Voimassa oleva laki

Ehdotus

74 §

Luvan siirtoa koskevan päätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuhdontaluvan siirtoa koskevan päätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta.

Kaivosviranomaisen on toimitettava päätös hakijalle ja jäljennös siitä siirron saajalle. Malminetsintäluvan siirron saaja on velvollinen viipymättä ilmoittamaan asiasta kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja kaivosluvan siirron saaja kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava kaivosaluelunastusluvan siirrosta luvanhaltijalle ja siirron saajalle.

75 §

Varauspäätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Varauspäätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta.

Kaivosviranomaisen on toimitettava varauspäätös varaajalle.

Kaivosviranomaisen on julkaistava tieto päätöksestä ainakin yhdessä päätöksessä tarkoitulla varausalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja tarvittaessa sellaisessa sano-

taessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

74 §

Luvan siirtoa koskevan päätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuhdontaluvan siirtoa koskevan päätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta.

Kaivosviranomaisen on toimitettava päätös hakijalle ja jäljennös siitä siirron saajalle sekä ilmoitettava asiasta kirjallisesti lupa-alueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava kaivosaluelunastusluvan siirrosta luvanhaltijalle ja siirron saajalle *sekä kaivosaluelunastusluvan kohteena olevien kiinteistöjen omistajille.*

75 §

Varauspäätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Varauspäätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta.

Kaivosviranomaisen on toimitettava varauspäätös varaajalle.

Kaivosviranomaisen on julkaistava tieto päätöksestä ainakin yhdessä päätöksessä tarkoitulla varausalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja tarvittaessa sellaisessa sano-

Voimassa oleva laki

malehdessä, josta alueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon asiasta.

Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että kunnat, joiden alueilla varausalue sijaitsee, julkaisevat viipymättä tiedon päätöksestä siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään.

(uusi momentti)

(uusi momentti)

76 §

Varauspäätöksen voimassaolo

Varauspäätös on voimassa enintään kaksikymmentäneljä kuukautta siitä, kun varausilmoitus on tehty. Kaivosviranomaisen on varauspäätöksen voimassaolon pituutta harkitessaan otettava huomioon erityisesti tutkimussuunnitelman laadintaan ja muihin malminetsintälupahakemuksen valmisteleviin toimenpiteisiin tarvittava aika.

Varauspäätös raukeaa määräajan päättyessä.

Varauspäätös raukeaa myös kokonaan tai osittain, kun sen tuottamalla etuoikeudella on haettu malminetsintälupaa 34 §:ssä säädetyllä tavalla. Kaivosviranomaisen on lisäksi päätettävä, että varauspäätös raukeaa, jos varaaja tekee asiasta kirjallisen ilmoituksen kaivosviranomaiselle.

Kaivosviranomaisen voi peruuttaa varauspäätöksen, jos varausilmoituksessa tai sen liitteissä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet varauspäätökseen liittyvään harkintaan.

Ehdotus

malehdessä, josta alueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon asiasta.

Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että kunnat, joiden alueilla varausalue sijaitsee, julkaisevat viipymättä tiedon päätöksestä siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään.

Jos varausalue sijoittuu saamelaisten kotiseutualueelle, on jäljennös päätöksestä toimitettava saamelaiskäräjille ja kolttien kyläkoukselle, jos varausalue sijoittuu koltta-alueelle.

Jos varausalue sijoittuu poronhoitoalueelle, on päätöksestä toimitettava jäljennös asianomaiselle paliskunnalle.

76 §

Varauspäätöksen voimassaolo

Varauspäätös on voimassa **kaksitoista** kuukautta siitä, kun varausilmoitus on tehty. Kaivosviranomaisen on varauspäätöksen voimassaolon pituutta harkitessaan otettava huomioon erityisesti tutkimussuunnitelman laadintaan ja muihin malminetsintälupahakemuksen valmisteleviin toimenpiteisiin tarvittava aika.

Varauspäätös raukeaa määräajan päättyessä.

Varauspäätös raukeaa myös kokonaan tai osittain, kun sen tuottamalla etuoikeudella on haettu malminetsintälupaa 34 §:ssä säädetyllä tavalla. Kaivosviranomaisen on lisäksi päätettävä, että varauspäätös raukeaa, jos varaaja tekee asiasta kirjallisen ilmoituksen kaivosviranomaiselle.

Kaivosviranomaisen voi peruuttaa varauspäätöksen, jos varausilmoituksessa tai sen liitteissä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet varauspäätökseen liittyvään harkintaan.

(uusi momentti)

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään varauspäätöksen voimassaolosta, voi kaivosviranomainen päättää, että varauspäätös on voimassa enintään kaksikymmentäneljä kuukautta siitä, kun varausilmoitus on tehty, jos varaaja osoittaa erityisten syiden puoltava 1 momentissa säädetystä varauksen voimassaolosta poikkeamista, ellei varausilmoituksen käsittelyn yhteydessä ilmenneet muut syyt estä varauspäätöksen myöntämistä kahta toista kuukautta pidemmäksi ajaksi.

107 §
Vakuus malminetsintää ja kullanhuuhdontaa varten

107 §
Vakuus malminetsintää ja kullanhuuhdontaa varten

Malminetsintäluvan haltijan ja kullanhuuhtojan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Malminetsintäluvan haltijan ja kullanhuuhtojan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset huomioon ottaen.

(uusi momentti)

Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään vakuuden asettamisesta, voi kaivosviranomainen malminetsintäluvassa päättää, että vakuutta ei tarvitse asettaa, mikäli malminetsintäluvan haltija on 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu valtion laitos.

108 §
Vakuus kaivostoiminnan lopettamista varten

108 §
Vakuus kaivostoiminnan lopettamista ja eräitä poikkeavia tilanteita varten

Kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen.

Kaivosluvan haltijan on asetettava vakuus:

1) kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten; joiksi luetaan kaivosluvassa erikseen määrätyt lopetus- ja jälkitoimenpiteet, 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet, kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä erikseen määrätyt lopetus- ja jälkitoimenpiteet sekä 150 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitetut toimenpiteet;

Voimassa oleva laki

(uusi momentti)

(uusi momentti)

109 §

Vakuuden asettamista koskeva menettely

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti taikka malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa muutetaan 69 §:n mukaisesti tai lupien voimassaoloa jatketaan 61, 63 tai 65 §:n mukaisesti.

(uusi momentti)

Vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle, jonka tulee valvoa korvauksen saajan etua vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskevilla asioilla.

112 §

Yleinen velvollisuus huolehtia kaivosturvallisuudesta

Kaivostoiminnan harjoittaja on velvollinen huolehtimaan kaivosturvallisuudesta. Toiminnanharjoittajan on erityisesti huolehdittava kaivoksen rakenteellisesta ja teknisestä

Ehdotus

2) poikkeusolojen turvallisuustoimenpiteitä varten.

Asetettavan vakuuden on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lainojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen.

Valtioneuvosto voi antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisesta.

109 §

Vakuuden asettamista koskeva menettely

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti taikka malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa muutetaan 69 §:n mukaisesti tai lupien voimassaoloa jatketaan 61, 63 tai 65 §:n mukaisesti.

Lupaviranomaisen on omasta aloitteestaan tarkistettava vakuuden suuruutta, jos toiminnan laatu ja laajuus ovat luvan myöntämisen jälkeen muuttuneet siten, että vakuuden laji tai suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa. Samalla kaivosviranomaisen on määrittävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa.

Vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle, jonka tulee valvoa korvauksen saajan etua vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskevilla asioilla.

112 §

Yleinen velvollisuus huolehtia kaivosturvallisuudesta

Kaivostoiminnan harjoittaja on velvollinen huolehtimaan kaivosturvallisuudesta. Toiminnanharjoittajan on erityisesti huolehdittava kaivoksen rakenteellisesta ja teknisestä turvallisuudesta sekä kaivoksessa tapahtuvien

Voimassa oleva laki

turvallisuudesta sekä kaivoksessa tapahtuvien vaaratilanteiden ja onnettomuuksien ehkäisemisestä ja niistä aiheutuvien haitallisten seurausten rajoittamisesta.

Kaivoksen työturvallisuudesta säädetään erikseen.

120 §

Varautuminen kaivostoiminnan lopettamiseen

Kaivostoiminnan harjoittajan on kaivoksen suunnittelussa ja rakentamisessa sekä kaivostoiminnassa otettava huomioon, että kaivos-toiminta voidaan lopettaa ja kaivos sulkea turvallisesti.

143 §

Alueen kunnostaminen

Kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet.

(uusi momentti)

146 §

Lopputarkastus

Saatuun 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin

Ehdotus

vaaratilanteiden, onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden ehkäisemisestä ja niistä aiheutuvien terveydelle, ympäristölle ja yleiselle turvallisuudelle haitallisten seurausten rajoittamisesta.

Kaivoksen työturvallisuudesta säädetään erikseen.

120 §

Varautuminen kaivostoiminnan lopettamiseen

Kaivostoiminnan harjoittajan on kaivoksen suunnittelussa ja rakentamisessa sekä kaivostoiminnassa otettava huomioon kaivoksen vaihteittainen sulkeminen sekä se, että kaivos-toiminta voidaan lopettaa ja kaivos sulkea turvallisesti.

143 §

Alueen kunnostaminen

Kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet siten, että suljetusta kaivoksesta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia.

Tarkempia säännöksiä alueen kunnostamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

146 §

Lopputarkastus

Saatuun 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin

Voimassa oleva laki

tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava lopputarkastuksesta:

- 1) kaivostoiminnan harjoittajalle ja muille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee;
- 2) kaivoksen sijaintikunnalle ja muulle kunnalle, jonka alueella kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ympäristö- tai turvallisuusvaikutukset saattavat ilmetä;
- 3) sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ympäristövaikutukset saattavat ilmetä;
- 4) tarvittaessa muille toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille;
- 5) saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille, kolttala-alueella kolttien kyläkokoukselle ja erityisellä poronhoitoalueella alueen paliskunnille.

(uusi kohta)

Lopputarkastuksesta tiedotetaan noudattaen, mitä 40 §:ssä säädetään lupahakemuksesta tiedottamisesta.

Jos kaivostoiminnan harjoittaja laiminlyö 143–145 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden, kaivosviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin lopputarkastuksen järjestämiseksi.

Lopputarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja siinä tehdyt havainnot sekä keskeisiltä osin esitetyt muistutukset ja mielipiteet.

Ehdotus

tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Kaivosviranomaisen on tiedotettava lopputarkastuksesta:

- 1) kaivostoiminnan harjoittajalle ja muille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee;
- 2) kaivoksen sijaintikunnalle ja muulle kunnalle, jonka alueella kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ympäristö- tai turvallisuusvaikutukset saattavat ilmetä;
- 3) sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ympäristövaikutukset saattavat ilmetä;
- 4) tarvittaessa muille toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille;
- 5) saamelaisten kotiseutualueella saamelaiskäräjille **ja** kolttala-alueella kolttien kyläkokoukselle;

6) poronhoitoalueella asianomaisille paliskunnille.

Lopputarkastuksesta tiedotetaan noudattaen, mitä 40 §:ssä säädetään lupahakemuksesta tiedottamisesta.

Jos kaivostoiminnan harjoittaja laiminlyö 143–145 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden, kaivosviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin lopputarkastuksen järjestämiseksi.

Lopputarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja siinä tehdyt havainnot sekä keskeisiltä osin esitetyt muistutukset ja mielipiteet.

Voimassa oleva laki

Tarkempia säännöksiä lopputarkastuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

156 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Kaivosviranomaisen voi:

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;
- 2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, täyttämään velvollisuutensa.

Kaivosviranomaisen voi lisäksi kieltää sellaisen kaivoksen laitteiston tai laitteen käytön, jonka katsotaan aiheuttavan vakavaa uhkaa ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle, sekä määrätä kaivostoiminnan harjoittaja tekemään vaadittavat korjaukset määräajassa.

Jos kaivosviranomaisen toteaa kaivosturvallisuuden vastuuhenkilön hoitavan puutteellisesti tehtävänsä siten, että siitä voi aiheutua vaaraa kaivosturvallisuudelle, kaivosviranomaisen voi määrätä kaivostoiminnan harjoittajan nimeämään uuden pätevyysvaatimukset täyttävän vastuuhenkilön.

(uusi momentti)

165 §
Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuhdontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;

Ehdotus

Tarkempia säännöksiä lopputarkastuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

156 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Kaivosviranomaisen on:

- 1) **kielletävä** sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;
- 2) **määrättävä** sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, täyttämään velvollisuutensa.

Kaivosviranomaisen on lisäksi **kielletävä** sellaisen kaivoksen laitteiston tai laitteen käytön, jonka katsotaan aiheuttavan vakavaa uhkaa ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle, sekä **määrättävä** kaivostoiminnan harjoittaja tekemään vaadittavat korjaukset määräajassa.

Jos kaivosviranomaisen toteaa kaivosturvallisuuden vastuuhenkilön hoitavan puutteellisesti tehtävänsä siten, että siitä voi aiheutua vaaraa kaivosturvallisuudelle, kaivosviranomaisen voi määrätä kaivostoiminnan harjoittajan nimeämään uuden pätevyysvaatimukset täyttävän vastuuhenkilön.

Kaivosviranomaisen on valvottava, että annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

165 §
Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuhdontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;

Voimassa oleva laki

2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;

3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;

5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;

6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Edellä 67 §:n 3 momentissa tarkoitettuun kaivosviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla ainoastaan luvan raukeamista koskevan ilmoituksen tehnyt luvanhaltija.

(uusi momentti)

169 §
Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Ehdotus

2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;

3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;

5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;

6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Edellä 67 §:n 3 momentissa tarkoitettuun kaivosviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla ainoastaan luvan raukeamista koskevan ilmoituksen tehnyt luvanhaltija.

Sen lisäksi mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:ssä säädetään valitusoikeudesta, saa varauspäätökseen hakea muutosta saamelaiskäräjät, kun varausalue sijoittuu saamelaisten kotiseutualueelle ja kolttien kyläkokous, kun varausalue sijoittuu kolttialueelle.

169 §
Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Voimassa oleva laki

Kaivosviranomainen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan tai kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamista taikka kullanhuuhdontalupaa, kaivoslupaa tai kaivosturvallisuuslupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Sanottu ei koske uraanin tai toriumin tuottamista koskevaa kaivoslupaa.

Edellytyksenä määräykselle on, että täytännönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuteen sovelletaan vastaavasti, mitä 10 luvussa säädetään. Kaivosluvan ja kaivosturvallisuusluvan osalta edellytyksenä määräykselle on lisäksi, että kaivosalue ja kaivoksen apualue on otettu luvanhaltijan haltuun 82 §:n mukaisesti, jolleivät alueet kuulu luvanhaltijalle.

Kaivosviranomainen voi päätöksellään antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen samoin edellytyksin valitusajan kuluessa tai 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä erikseen tehdystä hakemuksesta. Hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä 37–40 ja 42 §:ssä säädetään lupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta. Lisäksi kaivosviranomaisen on viipymättä toimitettava jäljennös päätöksestä asianomaiselle hallinto-oikeudelle ja muutosta hakeneille. Se, joka on valittanut asianomaisesta lupapäätöksestä, voi hallinto-oikeudessa vaatia määräyksen kumoamista tai muuttamista ilman, että hänen olisi siitä erikseen valitettava.

Ehdotus

Kaivosviranomainen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan tai kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamista taikka **malminetsintälupaa**, kullanhuuhdontalupaa, kaivoslupaa tai kaivosturvallisuuslupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Sanottu ei koske uraanin tai toriumin tuottamista koskevaa kaivoslupaa.

Edellytyksenä määräykselle on, että täytännönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuteen sovelletaan vastaavasti, mitä 10 luvussa säädetään. Kaivosluvan ja kaivosturvallisuusluvan osalta edellytyksenä määräykselle on lisäksi, että kaivosalue ja kaivoksen apualue on otettu luvanhaltijan haltuun 82 §:n mukaisesti, jolleivät alueet kuulu luvanhaltijalle.

Kaivosviranomainen voi päätöksellään antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen samoin edellytyksin valitusajan kuluessa tai 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä erikseen tehdystä hakemuksesta. Hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä 37–40 ja 42 §:ssä säädetään lupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta. Lisäksi kaivosviranomaisen on viipymättä toimitettava jäljennös päätöksestä asianomaiselle hallinto-oikeudelle ja muutosta hakeneille. Se, joka on valittanut asianomaisesta lupapäätöksestä, voi hallinto-oikeudessa vaatia määräyksen kumoamista tai muuttamista ilman, että hänen olisi siitä erikseen valitettava.

Voimassa oleva laki

Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 1 ja 3 momentissa tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä taikka muutoinkin kieltää 1 ja 3 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä täytäntöönpanoa koskevassa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan haltijan on suoritettava malminetsintäkorvaus tai kullanhuuhdontakorvaus viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen on antanut 1 tai 3 momentissa tarkoitetun määräyksen. Malminetsintäkorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 99 §:ssä säädetään. Kullanhuuhdontakorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 102 §:ssä säädetään. Velvollisuus louhintakorvaukseen alkaa, kun kaivosviranomaisen on antanut 1 tai 3 momentissa tarkoitetun määräyksen. Louhintakorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 100 §:ssä säädetään.

(uusi pykälä)

(uusi pykälä)

Ehdotus

Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 1 ja 3 momentissa tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä taikka muutoinkin kieltää 1 ja 3 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä täytäntöönpanoa koskevassa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan haltijan on suoritettava malminetsintäkorvaus tai kullanhuuhdontakorvaus viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen on antanut 1 tai 3 momentissa tarkoitetun määräyksen. Malminetsintäkorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 99 §:ssä säädetään. Kullanhuuhdontakorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 102 §:ssä säädetään. Velvollisuus louhintakorvaukseen alkaa, kun kaivosviranomaisen on antanut 1 tai 3 momentissa tarkoitetun määräyksen. Louhintakorvaukseen sovelletaan muutoin, mitä 100 §:ssä säädetään.

170 a §

Kaivosrekisteri

Kaivosviranomaisen pitää varausilmoituksia, malminetsintälupia ja kullanhuuhdontalupia sekä kaivoslupia koskevista asioista kaivosrekisteriä.

Jokaisella on oikeus saada otteita rekisteristä.

Kaivosrekisteriin tallennettavista tiedoista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

174 a §

Panttaustietojen julkisuus

Kaivosrekisterin panttioikeuksia koskevat tiedot ovat julkisia. Kaivosviranomaisen on pyynnöstä annettava rekisteristä todistuksia.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Panttaustodistusten sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

[Siirtymäsäännökset]

Siltä osin, kun kyse on olemassa olevalle kaivokselle määrättävästä apualueesta tai alueesta, jolla laajennetaan olemassa olevaa kaivosta, tulee kaivostoiminnan perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asiaan tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20